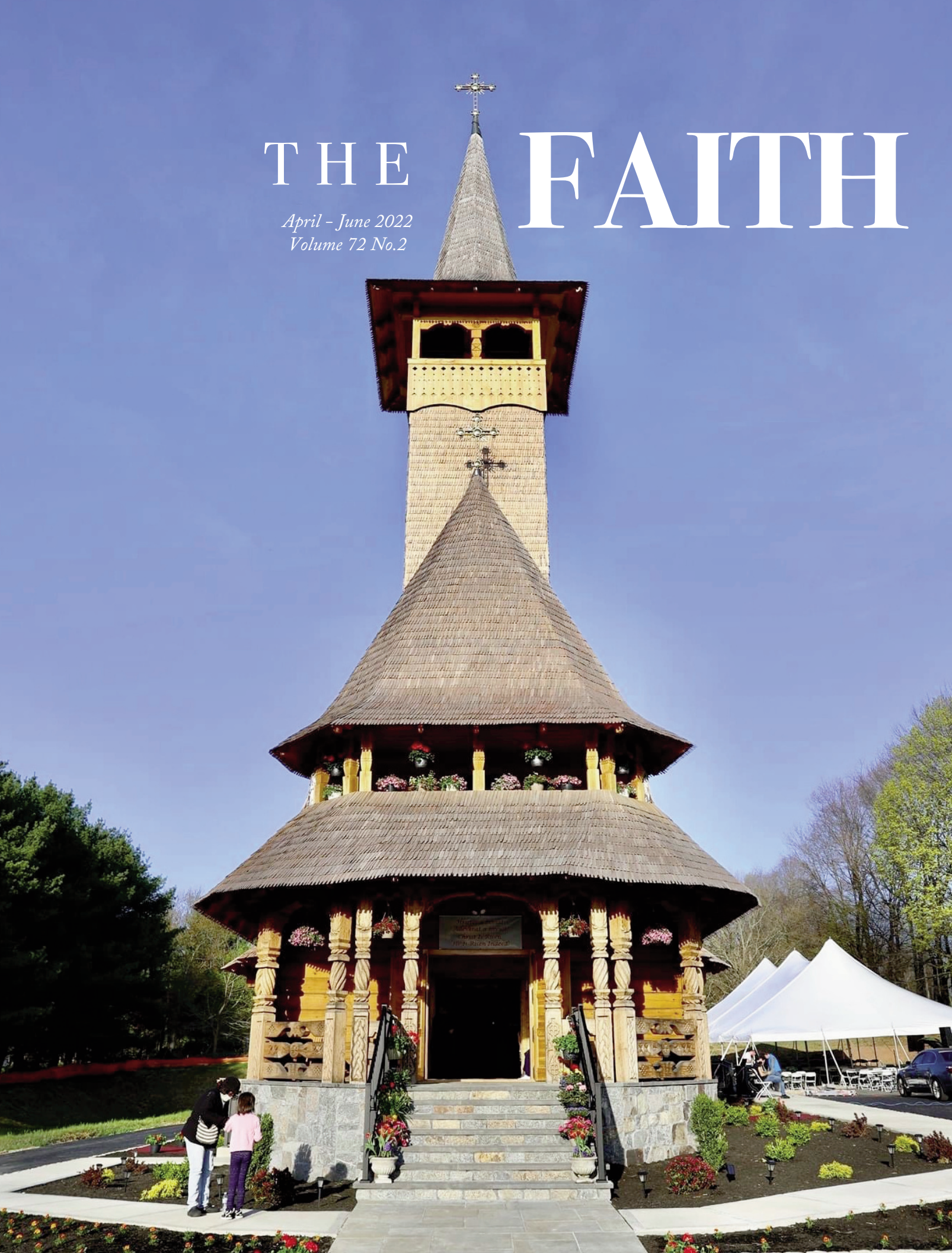

THE

FAITH

April - June 2022

Volume 72 No.2

St. Symeon the New Theologian.

Concerning Repentance

We have been taught by the Holy Scriptures, my spiritual brother, that neither ought we ever to despair in view of the multitude of our sins, nor ought we to be emboldened by the safeguard of the penances given us, so that neither he who stands firm should be emboldened, nor he who has fallen abandon hope (cf. 1 Corinthians 10.12). Instead, both he who has sinned much must be emboldened by his repentance, and he who has erred, but not excessively, must not think simply through works to obtain forgiveness for his wrongdoing. Rather, he must display repentance and penitence, not displayed by his words or through abstaining from food, drinking only water, having his pallet on the floor, and practices of this kind, but that which is created by a disposition of the soul, and which blessed David demonstrated, encompassed as he was by the world and the cares of this life. For he always remembered and weighed up within himself how good and compassionate a Master he had provoked to anger, because he had been a transgressor of his commandments, and was revealed as unmindful of his many and countless gifts and graces and ungrateful. So—as he himself wrote—he always *went mourning and with a sad countenance* (Psalm 34.14), nor was he ill-treated by another person, but he himself very greatly afflicted and humbled himself, *roaring by reason of the lamentation of his heart* (Psalm 37.9), and everything else, as the psalms sung each day teach us. Moreover, David acted thus, even though he was a king and responsible for taking thought for his people, while caring for his wife and his children and his house.

And what of Manasses?¹ And what of those of a later date, of whom you, I think, are not ignorant? I mean Peter the chief of the apostles, the tax-collector, the thief, the prostitute, and—why speak at length?—the prodigal son who squandered his father’s property with prostitutes and tax-collectors. By what kind of works did these people gain pardon for their wrongdoings? Consider! Was it by fasting, keeping vigil, sleeping on the floor, ridding themselves of their possessions to benefit the needy, or by some other laborious activity which is performed by means of the body? Certainly not, but it was simply by repentance, and heart-felt tears, and by being condemned by their conscience. For each of them having come to a perception of their own sins, and having condemned themselves and lamented with all their heart, they gained pardon for their faults, and now too this is effectuated in all of us who genuinely and fervently

come, by means of repentance and tears, to Christ our Master. And the good Lord, who loves mankind, does not shut up against us his undefiled heart full of his benevolence, nor would he ever do so, for it is *not by means of works* of the Law—*lest any man should boast* (Ephesians 2.9)—but by God’s love for mankind and his grace, that the forgiveness of sins is given.

But what is being sought is not just this, but that we may no more fall into the same wickednesses, nor *like a dog return to our own vomit* (2 Peter 2.22). It is impossible to guard against this, unless, by all means and with all earnestness, we provide ourselves with guards and helpers, while we ourselves put on spiritual armor, by which we shall be enabled to withstand our enemies and opponents (cf. Ephesians 6.13). For we have been captured by the Enemy, enslaved to our pleasures, and through our passions have become both subject to tribute, and bound by treaty to the Foe. Of absolute necessity then we are hauled and dragged around by suchlike passions, pleasures, and desires, and as bondsmen, subjected to force and in a pitiable state, we are led away into the service of, and enslavement to, our Adversary and Enemy, and we fall away from our enslavement to Christ our Master, and reveal ourselves as people who have transgressed his commandments and broken our pledges to him. That this may not be our experience, let us acquire for ourselves a helper and fellow-combatant against each of the enemies assaulting us, as we are instructed by the divinely inspired Scripture, *For this reason I ordered my life by all thy commandments; I hated every unjust way* (Psalm 118.128). And against the remembrance of shameful thoughts let us set the remembrance of God and of the awe-inspiring judgement and of those unendurable torments; against sluggishness, zeal and earnestness; against gluttony, fasting; against love of pleasure, self-control; against much drinking, drinking only little; against the kindling [of the lusts] of the flesh, remembrance of the eternal flames and persistency in entreating God, together with vigil and thirst. For if we act thus against each passion—not to be prolix through wishing to enumerate all of them—and if we set against each single passion the opposite virtue, we shall by such actions be guarded on all sides as by soldiers, and shall keep ourselves unhurt and unwounded, because the mere extirpation of evil habits and of improper deeds and actions (supposing it were possible to achieve it without hardships and toil!) suffices for the salvation of those who repent.

---

¹ Manasses (Manasseh), king of Judah, was notorious for his wickedness, but when taken captive to Babylon, he repented, prayed to God, and was forgiven (2 Chr 33.1–13).

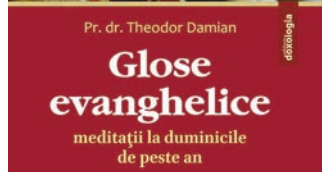
---

* Excerpt from Symeon the New Theologian, Saint. “Epistle 2.” In *The Epistles of St Symeon the New Theologian*, edited by H. J. M. Turner, 70–81. Oxford Early Christian Texts. New York, NY: Oxford University Press, 2009.

THE FAITH

Credința

CONTENTS

COVER: THE NEW WODDEN CHURCH OF THE LIFE-GIVING FOUNTAIN PARISH OF LONG VALLEY, NJ

- 2 ST. SYMEON THE NEW THEOLOGIAN. CONCERNING REPENTANCE
- 4 CEL DE-AL 84-LEA CONGRES AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE A STATELOR UNITE ALE AMERICII de Pr. Nicolae Clempuş
- 7 THE 4TH CONGRESS OF THE ROMANIAN ORTHODOX DIOCESE OF CANADA by Fr. Nicolae Codrea
- 9 AND JESUS WALKED IN THE TEMPLE, IN SOLOMON'S PORCH (JN. 10:22) by Fr. John Downie
- 12 NAȘTEREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL de Protos. Hrisostom Ciuciu, Mănăstirea Putna
- 13 RUGĂCIUNEA – RESPIRAȚIA VIEȚII NOASTRE de Protosinghel Ieremia Berbec
- 17 OMUL, FIINȚĂ LITURGICĂ de Pr. Ștefan Drăgoi
- 20 HOLY SYNOD ELECTS PATRIARCHAL AUXILIARY BISHOP IERONIM OF SINAIA AS BISHOP OF DACIA FELIX
- 21 CHURCH CONSECRATION AT THE LIFE-GIVING FOUNTAIN ROMANIAN ORTHODOX PARISH IN LONG VALLEY, NEW JERSEY de Pr. Ștefan Drăgoi
- 23 SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, CONTEMPORANUL NOSTRU de Diacon Mihai-Iulian Grobnicu
- 25 SFÂNTA TEODORA DE LA SIHLA – UN CHIP APARTE DE FEMEIE ISIHASTĂ DIN SPAȚIUL ROMÂNESC de Protos. Dr. Maxim Morariu
- 28 AROLA CONGRESS - MAY 13-15, 2022 (ALLEGAN, MI / MONO, ON)
- 30 PATRONAL FEAST AT SS. CONSTANTINE AND HELEN CATHEDRAL OF CHICAGO
- 31 HRAM DE ÎNĂLȚAREA DOMNULUI LA MĂNĂSTIREA „SFÂNTUL DIMITRIE CEL NOU”, MIDDLETOWN, NY de Protosinghel Ieremia Berbec
- 32 BISERICA MARAMUREȘEANĂ DIN CARACAS, VENEZUELA ȘI-A SERBAT HRAMUL de Pr. Daniel Ene
- 33 OLIMPIADA DE RELIGIE 2022
- 35 GALA-CONCURS A EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE A CANADEI CU OCAZIA ZILEI COPILULUI 2022
- 36 “CUVÂNT CU PUTERE MULTĂ” de Pr. Ioan Ioniță

Opinions published in this magazine do not necessarily reflect the position of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas unless so stated.

ANNUAL SUBSCRIPTION:

USA, \$10.00
Canada, \$15.00
International, \$25.00

The Faith Magazine is published quarterly by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas

Postmaster send address changes to Credința – The FAITH, 5410 North Newland Avenue, Chicago IL, 60656-2026, USA

Editorial Board:

His Eminence Metropolitan Nicolae
His Grace Bishop Ioan Casian
V. Rev. Fr. Vasile Mureșan
V. Rev. Fr. Daniel Ene
V. Rev. Fr. George Bazgan

Cel de-al 84-lea Congres al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii

In perioada 1 iulie - 3 iulie 2022 a avut loc la Biserica Sf. Treime din Troy, Michigan cel de al 84-lea Congres al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii. După o lungă pauză de 4 ani, în care preoții și delegații s-au întâlnit numai virtual la Congresul din 2020, din cauza restricțiilor cauzate de virusul Covid, toți cei prezenți au așteptat acest moment cu nerăbdare și mult entuziasm.

Întâlnirea a început vineri, 1 iulie 2022 la ora 9 dimineața cu Sf. Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Nicolae, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii și Mitropolit al Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi, cu un sobor de preoți. După o tradiție stabilită de ani de zile, imediat după Sf. Liturghie s-a făcut pomenirea celor adormiți unde s-a citit pomelnicul oficial al Arhiepiscopiei cu preoții, diaconii, fondatorii și susținătorii trecuți la cele veșnice. Apoi, ÎPS Nicolae împreună cu preoții slujitori și în prezența delegaților prezenți la Congres a săvârșit slujba de Te-Deum pentru începerea lucrărilor Congresului.

După o scurtă masă de prânz și o rugăciune de invocare a Duhului Sfânt, Pr. Daniel Ene, Secretarul Consiliului Eparhial a făcut prezența, preoți și delegați din parohiile ortodoxe românești din SUA. Întrunindu-se numărul necesar, ÎPS Nicolae a declarat oficial deschiderea celui de al 84-lea Congres al Arhiepiscopiei.

În cuvântul său de deschidere, Mitropolitul Nicolae și-a exprimat bucuria de a ne vedea față către față, vorbind despre importanța comuniunii noastre și împreună slujirii, urând bun venit tuturor și mulțumind Pr. Călin Barbolevici și parohiei Sf. Treime din Troy pentru găzduire.

Odată aprobată agenda de lucru și numit secretariatul Congresului, au fost propuse și aprobate comisiile de validare și nominalizare și s-a dat citire procesului verbal de la Congresul virtual din 2020. Procesul verbal a fost votat și aprobat în unanimitate.

Prezentul Congres este unul special și pentru faptul că **se împlinesc 20 de ani de când delegații preoți și mireni prezenți la Congresul special electoral ținut la 9 martie 2002, tot la parohia Sf. Treime din Troy, Michigan, l-au ales pe Pr. Nicolae Condrea în scaunul vacant de Arhiepiscop.** Se împlinesc așadar 20 de ani de slujire a Înaltpreasfințitului Nicolae pe pământ american. Cu această ocazie Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae a prezentat un impresionant raport de activitate din ultimii 20 de ani. Raportul prezentat a produs în rândul celor prezenți multă admirație și recunoștință

pentru sacrificiul Ierarhului nostru în tot acest timp în care a lucrat cu timp și fără timp la bunul mers al Arhiepiscopiei. Călătorind de-a lungul și de-a latul continentului Nord American, vizitând parohiile românești, întărind pe preoții slujitori, sfătuiind consiliile parohiale, slujind lui Dumnezeu la fiecare ocazia au produs rezultate și binecuvântări pentru întreaga Arhiepiscopie. După prezentarea impresionantului raport de activitate, Înaltpreasfințitul Nicolae a fost aplaudat deschis minute în șir de toți cei prezenți.

După o scurtă pauză, Congresul Arhiepiscopiei a fost reluat prin conferința Protosinghelului Ieremia Berbec, starețul Mănăstirii Sf. Dimitrie cel Nou din Middletown, NY, cu tema **“Rugăciunea respirația vieții noastre.”** Anul 2022 a fost proclamat de Patriarhia Română drept *An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și An comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț.* Cu această ocazie, conferințele prezentate la Congresul Arhiepiscopiei sunt legate de aceste două teme. Pr. Ieremia a vorbit despre rugăciunea neîncetată și despre respirația prin rugăciune dând exemple și sfaturi concrete care pot fi folositoare în rugăciunea personală a fiecărui credincios.

Următorul punct pe ordinea de zi a Congresului a fost prezentarea Pr. Nicolae Clempuș de la Biserica Ortodoxă Română Sfânta Maria din Dacula, Georgia intitulată: **“Strângerea de fonduri în Biserică, avantaje și dezavantaje, cum se poate face mai bine.”** Pr. Nicolae a vorbit despre posibilitatea parohiilor de a primi donații online prin diferite platforme; organizarea diferitelor campanii virtuale de strângere a fondurilor și posibilitățile nenumărate care le oferă lumea virtuală în ziua de astăzi; avantajele prezenței online a comunităților noastre prin paginile web ale parohiilor, prin metodele moderne de comunicare și prin folosirea diferitelor metode de marketing parohial în scopul unei bune prezențe virtuale. În felul acesta, parohia își deschide porțile către o lume care nu are granițe.

A venit apoi rândul rapoartelor. D-na Mirela Manga de la Biserica Sf. Treime din Troy, parohia gazdă, a prezentat **raportul Comisiei de Educație:** programa școlară, școlile de duminică, olimpiadele de religie și alte programe importante ale Departamentului de Educație din cadrul Arhiepiscopiei noastre.

Pr. Vasile Mureșan de la Catedrala Sf. Împărați Constantin și Elena din Chicago a prezentat apoi **raportul Departamentului de Publicații:** *Revista Credința*, care din timpul pandemiei este publicată numai virtual, *Almanahul Credința* anual al

Mitropoliei care reflectă activitățile parohiilor noastre și publică articole de interes general; alte proiecte de viitor cum ar fi publicarea unui Molitfelnic bilingv româno-englez.

Raportul Organizației de Tineret (ROYA - Romanian Orthodox Youth in Americas) a fost prezentat de Președintele Organizației: Pompiliu Gîrloanța de la Biserica Învierea Domnului din Sacramento, CA. Pompiliu a vorbit despre activitățile desfășurate de ROYA în ultimii doi ani, punând accent pe taberele de vară și iarnă, vizitele în România și colaborarea cu ASCOR. De asemenea, a fost amintit Congresul ROYA care va fi organizat în toamna anului 2022 și unde va fi ales noul consiliu de conducere. Pompiliu a cerut preoților Arhiepiscopiei să fie mai activi cu cei tineri din parohie și i-a invitat la o mai bună colaborare. A mulțumit de asemenea Înaltpreasfințitului Nicolae pentru sprijinul neconținut din ultimii 20 de ani căci, prin strădania dânsului, ROYA a devenit mai activă și mai prezentă în viața parohiilor.

Prima zi a Congresului s-a încheiat cu **Conferința preoțească**. Întâlnirea Înaltpreasfințitului Nicolae cu preoții din Arhiepiscopie a oferit prilejul unor discuții importante despre rolul fiecăruia din noi în păstrarea unității de credință și trăire pe continentul american. Efortul pe care trebuie să-l facem fiecare pentru menținerea acestei unități. Într-o lume divizată, prima dată de pandemie și frica bolii, apoi de război între frați de credință, noi suntem chemați nu numai să vorbim de unitate, ci să o punem în practică prin gesturi concrete de comuniune frățescă care să arate credincioșilor că unitatea pleacă de la noi. Prezența la Congresul Arhiepiscopiei și împreună slujire este unul din aceste semne ale unității noastre, a concluzionat Înaltpreasfințitul Nicolae.

A doua zi a Congresului, 2 iulie 2022, a debutat cu conferința Pr. Radu Bordeianu cu titlul: **“Biserica după învățătura Sf. Grigorie Palama”**. Înscrișă în ciclul conferințelor *Anului comemorativ al sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*, această prezentare a Pr. Radu a adus în discuție teologia harului, practica isihastă și contribuția Sf. Grigorie Palama la definirea Bisericii Răsăritene. Au fost puse mai multe întrebări legate de acest subiect și a avut loc o discuție ziditoare legată de traducerea Pr. Dumitru Stăniloae din scrierile Sf. Grigorie Palama.

Pr. Daniel Ene, Secretarul Consiliului Eparhial și Protopop al Protopopiatului de Est-SUA a făcut apoi o **prezentare intitulată: “Recunoștința, starea de comuniune dintre cel care dă și cel care primește. Dăruiește când și tu ai nevoie. Studiu de caz”**. Pr. Daniel a vorbit despre experiența sa misionară în țările din America de Sud în special tragedia poporului din Venezuela. Mitropolia Ortodoxă Română a celor două Americi cuprinde și o parohie ortodoxă în Venezuela. Biserica de lemn în stil maramureșean Sf. Împărați Constantin și Elena, unde slujește Pr. Antonio Garcia, este în grija Arhiepiscopiei noastre. Pr. Daniel a impresionat pe toți cei prezenți relatând nevoile și greutățile prin care trece parohia aceasta și cum reușesc ca din puținul lor să ajute foarte multă lume prin programul “o supă pe zi”. Au fost urmărite mai multe clipuri video din experiența Pr. Daniel în America de Sud și tragedia emigrației din Venezuela. După prezentarea Pr. Daniel, cei prezenți s-au împărțit în trei grupe de lucru unde s-a discutat subiectul propus al milosteniei și felurile ei. La sfârșitul timpului de lucru pe grupe au fost prezentate concluziile și ideile la care au ajuns cei prezenți.

Înainte de masa de prânz a avut loc un frumos

moment aniversar dedicat Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae la 20 de ani de slujire arhierescă. Celor prezenți li s-a alăturat Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Ierarhul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei, care a venit cu mai multe daruri. Înaltpreasfințitul Nicolae a primit apoi mai multe mesaje de felicitare cu ocazia aniversării, începând cu mesajul de felicitare și binecuvântare a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, urmat de mesajele organizațiilor din toată Mitropolia. Mesajele de felicitare și darurile primite au fost însoțite de aplauze îndelungate din parte tuturor celor prezenți la Congres.

După acest moment aniversar a urmat a doua serie de prezentare a rapoartelor. D-l Viorel Moroșan, contabilul Arhiepiscopiei, a prezentat **rapoartele financiare pe ultimii doi ani și propunerea de buget pentru următorii doi ani**. După câteva discuții și întrebări, bugetul Arhiepiscopiei a fost aprobat de Congres.

Următorul raport a fost cel al protopopilor din cele trei protopopiate SUA. Pr. Daniel Ene a prezentat raportul pentru Protopopiatul de Est-SUA, Pr. Călin Barbolovici a prezentat raportul pentru Protopopiatul de Centru-SUA, iar Pr. Mihai Bălan pentru Protopopiatul de Vest-SUA.

Ultimul **raport de activitate a fost cel al Organizației Doamnelor** (AROLA, Asociația Auxiliară a Femeilor Ortodoxe Române din America) prezentat de D-na Adriana Munteanu Obreja. Au fost scoase în evidență programele speciale ale organizației: proiectul caritabil "Nu sunteți singuri", bursa Sf. Ecaterina pentru studente anul I la Facultate, contribuția organizației la bursa *Dumitru Stăniloae* pentru tinerii studenți în Teologie, conferințe și întâlniri din ultimii doi ani. Bogatul raport de activitate a Organizației Doamnelor a încheiat capitolul tuturor rapoartelor.

În ultima parte a zilei de lucru, Pr. Nicholas Apostola a dat citire scrisorilor oficiale trimise către autoritățile civile din SUA și propunerea Comisiei de nominalizare pentru membrii Consiliului Eparhial și ai Consistoriului Eparhial și Mitropolitan.

În cuvântul său de încheiere, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae a mulțumit tuturor celor prezenți pentru efortul de a veni la acest Congres exprimându-și din nou bucuria de a ne vedea în persoană și față către față, a felicitat pe toți pentru bogata activitate și a sfătuit pe preoții parohi să meargă acasă în parohiile lor și să ducă mai departe acest mesaj, să transmită credincioșilor ceea ce au văzut și au ascultat în cele două zile ale Congresului. ÎPS Nicolae a mulțumit din nou parohiei gazdă oferind o icoană a anului omagial și o raclă cu sfintele moaște ale *Sf. Mare Mucenițe Ecaterina* și a *Sf. Cuvios Irodion de la Lainici*. Părintele paroh Călin Barbolovici a primit din partea ÎPS Nicolae *crucea mitropolitană americană* pentru clerici, iar familia Marius și Mirela Manga, *crucea mitropolitană americană* pentru mireni.

Vecernia de sâmbătă seara a fost oficiată de PS Ioan Casian împreună cu mai mulți preoți. ÎPS Nicolae a mulțumit PS Ioan Casian pentru prezență și l-a felicitat pentru împlinirea a 16 ani de slujire arhierescă, chiar în ziua de 2 iulie, oferindu-i icoana anului omagial și un set de engolpion și cruce.

Congresul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii a culminat duminică, 3 iulie 2022, prin Sfânta Liturghie săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae împreună cu Preasfințitul Părinte Ioan Casian și cu soborul preoților prezenți la Congres. A fost și Sfânta Liturghie aniversară ca jertfă de mulțumire pentru cei 20 de ani de slujire arhierescă a Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Nicolae.

Pr. Nicolae Clempuş

The 4th Congress of the Romanian Orthodox Diocese of Canada

Between June 17-19, 2022, “*Stephen the Great*” and “*Saint Nectarius of Aegina*” Romanian Orthodox Parish in Oshawa, Ontario, hosted the 4th Congress of the Romanian Orthodox Diocese of Canada. The congress was organized in a hybrid form. Priests and delegations from the Eastern and Central Deaneries were present in person, and the Western Deanery participated online through the Zoom platform.

On Friday, June 17, in the afternoon, during the pastoral conference of priests, Rev. Fr. Prof. Dr. Patriciu Vlaicu, from Belgium, gave a lecture on “*The importance of good ordinance and spiritual routines for the canonicity of pastoral ministry.*” This was appreciated by those present, and at the end it was followed by a question-and-answer session.

The day of June 18 began with the celebration of the Divine Liturgy by His Grace Bishop Ioan Casian, surrounded by the priests of the diocese present at the congress. At the end, a Tedeum service was performed. Afterwards the hierarch pronounced the prayer for the opening of the 4th Congress of the Romanian Orthodox Diocese of Canada. This was followed by a lecture by His Eminence Metropolitan Seraphim of Germany, Central and Europe, entitled “*Lord, teach us to pray: the hesychastic prayer or the prayer made with the mind united with the heart.*” This was held through the Zoom platform.

Before the congress began, His Eminence Nicolae, Romanian Orthodox Metropolitan of the Americas, greeted HG Bishop Ioan Casian, as well as the priests and delegations of the parishes participating in the congress. Subsequently, the nominal appeal and the approval of the Congress Agenda were made. The congress secretariat, as well as the accreditation, proposals, and appointment committees of the diocesan assembly, were also approved and voted on. The entire audience approved the Minutes of the 2020 Congress.

Next, HG Bishop Ioan Casian presented a rich activity report of the last two years. At the same time, the activity reports of Rev. Fr. George Bâzgan, the administrative vicar of the diocese and of the archpriests George Chișcă, Mircea Panciuk and Viorel Țencaliuc were presented. The participants in the congress also listened to the reports of AROLA (Ladies’ Auxiliary Organisation) and ROYA (Youth

Organisation). Mrs. Carmen Ognean, from the “*Saint George*” and “*Saint Andrew the apostle*” Cathedral in Windsor, Ontario, presented the beautiful report of all the camps and events dedicated to young people and children in the Romanian Orthodox Diocese of Canada. The finance department then presented the financial report for the period 2020-2022, as well as the forecast financial plan for the period 2022-2024.

HG Bishop Ioan Casian presented the project of the *Center for Cultural-Theological and Catechetical Formation of Saint Maximus the Confessor*, much appreciated by those present for its importance in the continuous formation of clergy in the diocese, but also for the encouragement of the new religious vocation here in Canada. The members of the Diocesan Council, the Metropolitan Consistory and the Diocesan Consistory were also elected for the next term.

Rev. Fr. George Bâzgan read out official messages from the 4th Congress of Romanian Orthodox Diocese of Canada addressed to His Beatitude Patriarch Daniel, to His Eminence the Metropolitan Nicolae, as well as to the federal, provincial and local Canadian authorities. At the same time, it was established by those present, at the proposal of Rev. Fr. Corneliu Iuliu Dragomir, that the next congress in 2024 be hosted by “*Saint Nicholas*” and “*Holy Prophet Elijah*” Parish of Surrey (Vancouver), British Columbia.

On Sunday, June 19, 2022, in a festive atmosphere, the hierarch of Canada, surrounded by the priests of the parishes of the diocese presents at the congress, officiated the Divine Liturgy. At the appropriate moment, the hierarch ordained subdeacon Marian Costinel Iacobuț as deacon on behalf of “*St. Stephen the Great*” and “*St. Nectarius of Aegina*” Parish in Oshawa, Ontario.

Speaking about the significance of the first Sunday of All Saints, the hierarch stated: “*Here we are on this blessed Sunday, the first after the great feast of the Descent of the Holy Spirit, the moment of the founding of the Christian Church, entitled of All Saints. It is so called because the gift of the Holy Spirit which the Apostles received at Pentecost and which flows over generations and generations more than 2000 years after this event, is the founding and the renewal of the Church. Many times, the Holy Apostle Paul, in his epistles, when addressing certain Christian communities, uses this expression to the saints of Corinth, to the saints*

of Rome. What did this expression mean to the Holy Apostle Paul to the saints? It was addressed to the members of the churches or communities who had believed in the Savior Jesus Christ and who lived a Christian life. They shared the Holy Sacraments, celebrated the Divine Liturgy, the Last Supper, left to them by the Savior. Of course, if we read these epistles, we will see that these communities had their sins, the Corinthians who were ruled by various sins, the Romans had other problems. Yet the Holy Apostle Paul calls them all saints not because they were holy as we conceive it today to be already in the blessed life of the Kingdom of Heaven, but in a different sense, that is to share in the grace of baptism which gives the forgiveness of sins. This means that all who partake of God's grace through baptism, their sins are forgiven, and try with all their strength to live a Christian life from that moment. I made this reference because today is the Sunday of all the saints, that is, we mention all the saints of the Church, known and unknown. Although we see the multitude of saints in our calendars, we must know that there are many more saints than we find in the calendars and synaxarion. Over time, many people have lived on this earth whom we do not know, but who have had a godly, Christian life. We will encounter them in the Kingdom of Heaven in the light of God."

Next, His Grace Bishop Ioan Casian spoke about the work of the 4th Congress of the Romanian Diocese of Canada: "This day concludes an event that lasted a day and a half, in which every two years we reunite together as a community, as persons responsible for our communities, the bishop, the priests, the deacons, together with the representatives delegated by

communities to discuss, analyze the situation of the parish communities, identify possible measures and means by which to improve, reorganize, where appropriate, or redirect the action to improve our mission here in Canada, because our purpose as a Church is the mission, the preaching of the gospel of Christ. We must talk about God and strive to spread the Christian faith, because without God nothing can be accomplished. During these days, there were talks on the spiritual theme proposed by the Holy Synod of the Romanian Orthodox Church regarding prayer, both personal and community. In this sense, two virtual conferences were held and then followed the work of the congress which made an analysis of the activities of the last two years, by presenting the reports, both mine and the administrative vicar, the archpriests and other institutions and departments. In the end, as we do every time, as a culmination of these days, we celebrated with great joy the Divine Liturgy, which cannot be surpassed by any other event, because it represents an anticipated experience of the Kingdom of God."

At the end of the service, the hierarch awarded, as a token of appreciation, several diplomas of merit for the beautiful and fruitful activity within the Romanian Orthodox Diocese of Canada to several clergy and laity. Mrs. Oana Raluca Gherghe, Consul General of Romania in Toronto, also participated in Sunday's festive events. The day ended with a festive agape enjoyed by all present.

Fr. Nicolae Codrea

And Jesus Walked in the Temple, in Solomon's Porch (Jn. 10:22)

In our previous article, we gave a brief overview of the Gospel according to Saint John. We outlined a few of its most significant differences from the synoptic Gospels. Its many deep but subtle allusions to Old Testament themes along with its multi-layered levels of interpretation were brought to light. We also sketched a rough structure of the Gospel; The Prologue, The book of Signs, The Book of the Passion and the conclusion.

This article will begin with a few crucial yet often overlooked facts in connection to the Gospel, continuing its introduction. Then we will move into a lesser known yet amazing aspect of the Gospel known currently as Temple Theology, since we assume the majority of our readers are already aware of *prima facie* understanding of the Gospel.

There are over 1,987¹ ancient manuscripts that testify to the historical authenticity and integrity of the Gospel and that prove its message has reached us uncorrupted. It was written around 95 AD. The papyrus named affectionately as "P 52" is considered the oldest fragment of this Gospel and is dated between 100 to 150 A.D. This chronological proximity of the first manuscript evidence to the time of the book being penned, at the most a 55 year gap, is extremely remarkable and, though common for New Testament manuscripts, extremely unique for other texts from antiquity.² This great treasure trove of textual manuscripts categorically disproves skeptics' popular but fallacious arguments that the NT books are just copies of copies of copies and therefore can't be trusted. The accuracy over time is physically demonstrated! The later copies align perfectly with the earlier copies except for occasional spelling mistakes and insignificant scribal errors.

Texts we are familiar with and which are universally accepted as authentic have miniscule support in comparison. For example, Caesar's Gallic Wars was written in about 100 BC, but the first fragment of manuscript evidence of it comes from the 9th Century, almost 1,000 years after it was written. Not just that, but we have only 10 ancient manuscripts of it and even its modern manuscripts number a paltry 250. Perhaps the best comparison is with Homer since his Iliad is often hailed as the "bible" of the ancient Greeks and has the richest manuscript testimony after the NT. Homer's Iliad was written in 800 BC; its first manuscript evidence is dated at 400 BC, which leaves a time gap of 400 years! That time gap is 20 times longer than John's Gospel and there are just 643 manuscripts of the Iliad! The "bible" of the ancient Greeks – all literate Greeks and Greek speaking peoples learned to read and write using the Iliad!³

Moving away from these technicalities, which are important for our general Christian culture,⁴ I would like to flesh out a theme that is in the Gospel of John but not always apparent at first sight.

The OT Tabernacle was the place of God's glory. When Moses was shown how to make the Tabernacle, His face became radiant, brighter than the sun. God's glory rested in the Tabernacle and later this same glory descended before Israel when Solomon dedicated the first Temple. After this Temple was destroyed, God's glory was never restored to the Second Temple. The Jewish people were not just awaiting the Messiah, but the restoration of the visible manifestation of the glory of God in the Temple.

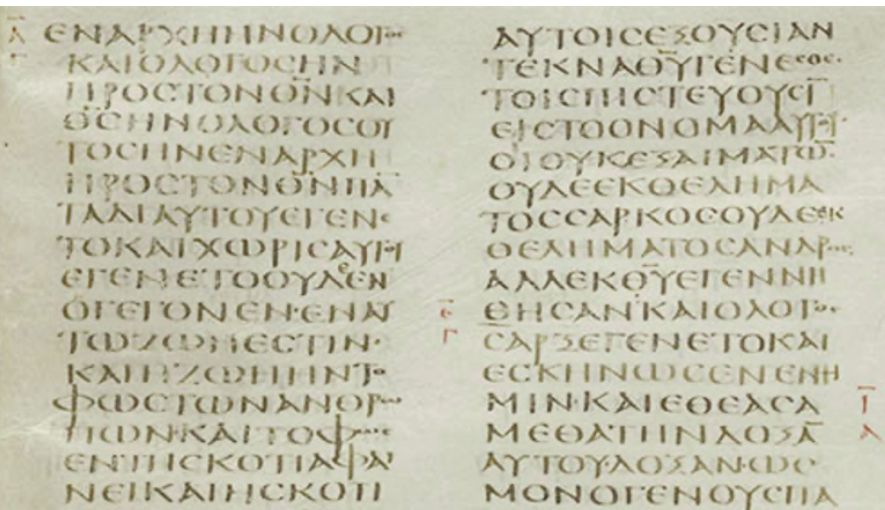
Saint John alludes to this, "and the Word became flesh and dwelt among us, and we beheld His glory, the glory as of the only begotten of the Father, full of grace and truth (Jn. 1:14)." The word dwelt is *σκηνώω* in Greek, which means to pitch one's tent, a subtle reference to the Tabernacle, the Tent of Witness. The connection is completed by the phrase, "we beheld His glory." In the Septuagint the Greek word *δοξα* /glory generally translates the Hebrew term *kābôd* (כָּבוֹד). Thus the ultimate background for glory in John is the OT "glory of YHWH" (*kābôd* YHWH) which is also linked to *shekinah*, the Hebrew for to dwell, or in a dwelling. In a strict sense, the glory of YHWH is the visible manifestation of the presence of God in the Tabernacle or Temple, His dwelling place, His home.

Saint John explains just a few verses later, "For the law was given through Moses, but grace and truth came through Jesus Christ. No one has seen God at any time. The only begotten Son, who is in the bosom of the Father, He has declared Him (Jn. 1:17,18)."

The first part of this verse refers to when Moses received the law just before his vision of the pre-incarnate Logos in Ex. 34:5-6, "Now the Lord descended in the cloud and stood with him there, and proclaimed the name of the Lord.⁶ And the Lord passed before him and proclaimed, 'The Lord, the Lord God, merciful and gracious, longsuffering, and abounding in goodness and truth.'⁵

The "goodness and truth" of Exodus becomes "grace and truth" in the Fourth Gospel. This is an essential part of the backdrop that leads Peter to say, "let us make three tabernacles: one for You, one for Moses, and one for Elijah (Mk 9:5)" after Christ's Transfiguration.

"No one has seen God at any time," refers to either the Divine Nature (Dionysius the Areopagite) or the Father (Augustine, Ambrose, Irenaeus), or both. Christ is the visible aspect of the Godhead.

CODEX SINAITICUS 4TH CENTURY UNCIAL
The first verses of the Fourth Gospel

There was an ancient tradition at the time of Christ that the Tora was quasi divine and rested in the bosom of God. So Christ is presented as even more than the embodiment of the Word of God and His command. Connected to this is the last part of verse 1:18, where the Only Begotten Son has declared (εξηγησατο) Him. The word in Greek εξηγησατο is usually translated in modern English as declared, but it is the etymological root of our modern English word exegesis. So literally, the Son exegetes the Father. He is more than the Tora – He explains the Father, interprets Him, makes Him understandable to us. Only the Son makes Him known because only He can see the Father, since He is of the same nature as the Father (Cyril of Alexandria).

A few chapters later Christ drives the money changers out of the Temple, stating, “Do not make My Father’s house a house of merchandise...” St. John adds, “Zeal for Your house has eaten me up (Jn. 2:16,17).” The Son states, “Destroy this Temple, and in three days I will raise it up... He was speaking of the Temple of His Body (Jn. 2:19,21).” So Christ’s body is the real Temple, not just because it is His, but also because as He says, “...the Father is in Me, and I in Him (Jn. 10:38).”

In the OT the Temple was the only place where anyone or anything could be sanctified and the only place sins could be forgiven. This was ultimately not because the Temple itself was holy, but because it was God’s dwelling. The Son fulfilled all the feasts and rituals of the Temple through the Temple of His body, which is now also the Church; we worship in Spirit and Truth. We will mention the festivals and how He brings them to fruition very briefly.

Somewhat debatably, there are seven feasts in the Gospel of John which he develops. Marriage; Pascha; Pentecost; the Sabbath; Tabernacles;⁶ The Dedication; The Day of Atonement.

The Son fulfills marriage because of the union between Jesus and His Church is eternal and perfect,

revealed by the mysterious hour that was not His at Cana of Galilee, “My hour has not yet come (Jn. 2:4),” but became His hour at the Crucifixion saying, “the hour has come (17:1).” Through this union He makes His Church a living Temple and dwelling place of God.

He fulfills Pascha, being Himself the Paschal lamb sacrificed at the Temple, and yet mystically must be consumed by the faithful, “...unless you eat the flesh of the Son of Man and drink His blood, you have no life in you (Jn. 6:53).”

In John 5:1⁷ there is an unnamed Jewish feast. Most Holy Fathers believe it to be Pascha, but St. Cyril thought it might be Pentecost, and many scholastics believe it to be the feast of Pentecost because of the way the miracle is structured and its emphasis on the five porticoes which are symbolic of the five books of the Tora. The angel that came down to disturb the water parallels the “angel” that brought down the law. The OT Pentecost celebrates receiving the Law, which would be laid in the Ark of the Covenant in the Holy of Holies. Christ embodies the Law of the Spirit. “...The Father who sent Me gave Me command... And I know that His command is everlasting life (Jn. 12:49, 50).”

Two of the miraculous signs Christ works are on the Sabbath, the healings of the paralytic (ch. 5) and the man born blind (ch. 9). The Sabbath was a day of rest, but the priests worked and sacrificed on the Sabbath. It was also understood that God worked on the Sabbath; otherwise the cosmos would cease to exist. So St. John presents the Son as doing the Father’s work, even meeting the healed paralytic in the Temple (5:14) and saying, “My Father has been working until now, and I have been working (5:16).” The Temple work was forgiveness and healing, which the Son completes even on the Sabbath.

The Feast of the Dedication is mentioned by name (Jn. 10:22 ff). It commemorated Solomon’s dedication of the Temple when God’s glory descended in front of all. Christ intentionally stands on Solomon’s porch in the Temple and after dialoging with the Jews says, “I and My Father are One (Jn. 10:30).” He was the real Glory that “walked in the temple in Solomon’s porch (Jn. 10:22).”

Throughout the entire Gospel we see the Son moving towards the Father and His dwelling. In John 2:16 the Lord speaks about the Father’s house, οἶκος a term that was used for temple in the Septuagint.⁸ As He draws closer to the Father the word becomes οἰκία (Jn. 14:2) which means house, but also home. Then He begins to “prepare the place” (Jn. 14:2-3) for his disciples to be where He is. This “prepare the place” seems innocuous enough but this exact phrase is used surprisingly sparingly in the Scriptures. This phrase in Greek is ετοιμάσαι τον τόπον and is only used in the Septuagint in connection with preparing the Ark of the Covenant in the Tabernacle (1Chron 15:1,3) or the Temple (2 Chron. 3:1).

Saint John is building up to the Son’s ultimate sacrifice and the restoration and union of all things. This sacrifice is sacred, mystical and priestly. The Second

Temple, the building that stood in Christ's time, no longer had the Ark of the Covenant or the glory of God and for that reason the Name of God, Yahweh, was not spoken. It was only uttered once a year on the Day of Atonement by the High Priest. When the Name was spoken out loud, everyone bowed to the ground in reverence.⁹ On this day all of Israel's confessed sins were forgiven by sprinkling the blood of the sacrifice in the Holy of Holies on the cover (ἱλαστήριον) of the Ark of the Covenant which was traditionally the throne of God and the place of His glory.

So before this ultimate sacrifice, the Son reveals the Divine Name to His Disciples, "I have manifested Your name to the men whom You have given me out of the world (17:6) Holy Father keep [them] through Your name (17:11) I have declared to them Your name (17:26)." In typical fashion, Saint John does not tell us specifically what this Name is. Saint Cyril believes it is the name of Father, or others even Father and Son (John Chrysostom). The Son sanctifies Himself, then the Disciples since they, too, will receive the mystery of this sacrifice later. Up until now, sanctification only took place in connection with the Temple.

Saint John provides us more subtle and sublime images that reveal Christ as the High Priest serving at the Day of Atonement. We cannot here provide all of the details, but we can make a start. The name Yahweh of the OT was a form of to be in Hebrew. One possible translation into English would be the absolute form of I Am (or I Am that I Am). In other words, without a complement; not I am the way or I am the door, just I Am. Saint John uses this absolute I Am 9 times,

beginning with Jesus' dialogue with the Samaritan woman. She says she knows the Messiah is coming and Jesus responds, "I who speak to you am He (in Greek εγω εμι);" then "before Abraham was, I am." These words were clearly seen by the Pharisees and Sadducees as blasphemy because Christ was declaring His divinity by using this name. For this reason they picked up stones to stone Him. Yet the seventh time the "I Am" is used in the absolute form, it is in a set of three in the Garden of Gethsemane. The Son asks the thugs, mercenaries and Judas who they are seeking. They answer, "Jesus of Nazareth." Christ responds, "εγω εμι," I Am. They heard the Name from the great High Priest, and "they drew back and fell to the ground." Subtly this thrice repetition of the Holy Name, I Am connected with the falling down of those who hear it, even though involuntarily, alludes to the Son as the High Priest speaking the unutterable name and making the ultimate Atonement sacrifice.

Eventually His body would be set upon the newly hewn rock of the tomb, mirroring the ἱλαστήριον, the cover of the Ark. The funeral slab is where the Glory of the Resurrection would shine, hidden from the world, and be His victory Throne until the ages of ages, unifying fallen man by forgiving all sincerely confessed sins and unifying them to Himself as He is One with the Father and the Holy Spirit, Amen!

**Fr. John Downie,
St. Michael's Romanian Orthodox Church,
Southbridge, MA**

Notes

¹ PARKER, D.C., *An Introduction to The New Testament Manuscripts And Their Texts*, University of Birmingham CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, New York, 2008, pg. 317.

² Typically, the historical veracity of a text is determined by these two factors: The time gap between when it was first written and its first manuscript evidence (fragment) and the number of manuscripts/fragments of the text that are extant.

³ See the great scholar Bruce Metzger (2007) or the more accessible classic *More than a Carpenter* by Josh McDowell, or even *The Case for Christ*, by Lee Strobell for more details on manuscript evidence of the New Testament compared to any other ancient text. See also L.W. Hurtado, P 52 (P. Rylands Gk. 457) And *The Nomina Sacra: Method And Probability*, for a fascinating connection between the Holy Name of God in the OT and the NT textual practice of contracting holy words such as Jesus, Christ, God, Spirit etc.

⁴ We have presented these details because we often hear, even so-called scholars, claiming that we don't really know who the historical Jesus is or that the Scriptures are unreliable. What we should understand when we hear things like this from the Discovery Channel, or other such sources, is that these voices represent an extremely radical form of skepticism that if it were applied to all ancient texts equally, we would end up not believing any ancient texts, not Plato's, Herodotus', Pliny's or anything!

⁵ We don't have the space here to cover this vast topic, but the Orthodox Church teaches that the OT epiphanies are actually the pre-incarnate Divine Person of the Logos, the Second Person of the Trinity. See St. Ireneaus' *On the Apostolic Preaching*, for one of the earliest and clearest examples of this. This aspect of Orthodoxy is very important because this is not so clear in the Western Tradition.

⁶ This Festival was covered in our previous article, "The Greatest Words ever Written"

⁷ This is the account of the healing of the paralytic who had been ill 39 years.

⁸ The Septuagint is the OT translated into Greek, roughly 300 BC.

⁹ "When the priest and the people which stood in the Temple Court [on the Day of Atonement] heard the Expressed Name [YHWH] come from the mouth of the High Priest, they used to kneel and bow themselves and fall down on their faces" Mishnah, Yoma 6.2, 3.8, 4.2.

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul

„Iată Eu trimit, înaintea feței Tale, pe îngerul Meu, care va pregăti calea Ta, înaintea Ta.”
(Maleahi 3,1)

Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, la fel ca întreaga lui viață de altfel, a fost și este și poate fi înțeleasă doar așezând-o înaintea lui Hristos. Acest lucru ar trebui să se întâmple cu noi cu toți, dar în cazul acestui Sfânt vorbim despre un har deosebit. Așa după cum putem înțelege din mărturia Proorocului Maleahi, Cel care trimite este Însuși Dumnezeu-Tatăl. De aceea va zice mai târziu Hristos: „*se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea*” (Matei 3, 15). Acest cuvânt se tâlcuiește astfel: „se cuvine ca noi amândoi să împlinim ascultarea față de Tatăl!”

Un astfel de dar, să fii împreună-ascultător cu Hristos, este unic, de aceea mărturia Domnului este atât de limpede, arătându-l pe Ioan ca fiind cu totul deosebit de toți ceilalți oameni: „*Nu s-a ridicat între cei născuți din femei unul mai mare decât Ioan Botezătorul*” (Matei 11, 11). Dacă cineva își va pune întrebarea:

„Dar dacă Maica Domnului a fost și ea născută tot din femeie, atunci asta nu înseamnă că și ea este mai mică decât Ioan?”, să știe acela că Maica Domnului s-a ridicat atât de sus încât ea nu mai poate fi comparată nici cu îngerii, cu atât mai puțin cu oamenii. Cu toate acestea, în contextul la care ne referim, este între Maica Domnului și Ioan o legătură directă, care dezleagă cuvântul lui Hristos: „*a ședea de-a dreapta și de-a stânga Mea nu este al Meu a da, ci se va da celor pentru care s-a pregătit de către Tatăl Meu*” (Matei 20, 23). Avem aici două verbe: **δίδωμι** = **a da**, și **ἐτοιμάζω** = **a pregăti**. Asta înseamnă că Maica Domnului și Ioan au fost rânduiți să împlinească planul lui Dumnezeu-Tatăl (de aici verbul „a pregăti”), dar și că acest lucru este în același timp un dar sau o sarcină prin care cineva de rang superior își arată generozitatea, însărcinarea în cauză fiind înțeleasă ca un favor sau privilegiu (așa cum definește Lexiconul Friberg verbul **δίδωμι**).

Prin urmare nașterea Sf. Ioan Botezătorul a marcat momentul în care gândul lui Dumnezeu-Tatăl s-a coborât în lume întrupându-se, anunțând prin aceasta Întruparea Însăși. Această naștere este definitiv legată de lumină și în această paradigmă a luminii ca dar al lui Dumnezeu-Tatăl pentru oameni, vom încerca să ne adâncim în înțelesurile acestui moment.

Să începem prin a arăta însemnătatea – din această perspectivă – a momentului nașterii. Sf. Ioan s-a născut imediat după solstițiul de vară (21 iunie), când ziua începe să scadă și noaptea să crească. În strânsă legătură cu asta, nașterea Mântuitorului Hristos este prăznuită după solstițiul de iarnă (22 decembrie), când noaptea începe să scadă și ziua să crească. Putem așadar să înțelegem acest moment ca fiind amurgul vremurilor, al trecerii de la noapte la lumină, când Vechiul Testament lasă loc Noului Testament „*Acela trebuie să crească, iar eu să mă micșorez*” (Ioan 3, 30). Vremea când cuvântul lui Dumnezeu era umbrat, fiind auzit doar prin gura proorocilor, se sfârșește („*Toți proorocii și Legea au prorocit până la Ioan*” – Matei 11, 13), lăsând loc vremurilor în care Dumnezeu-Fiul ne va vorbi pe față („*Acestea vi le-am spus în pilde, dar vine ceasul când nu vă voi mai vorbi în pilde, ci pe față vă voi vesti despre Tatăl*” – Ioan 16, 25).

Pogorârea lui Dumnezeu în Treime în lume este cuprinsă în modul cel mai concis și revelator în prologul ioaneic, care este concentrat în jurul luminii

(acesta este de altfel și motivul pentru care acest prolog se citește la Înviere), înțelegă ca fiind de fapt sensul vieții pe care Dumnezeu ne-a rânduit-o nouă oamenilor: „Întru El era viață și viața era lumina oamenilor” (Ioan 1, 4). Mai târziu, Cel care este lumina lumii va zice că a venit ca această viață să fie din belșug (Ioan 10, 10).

Cu toate acestea, lumea în care S-a pogorât Hristos era întuneric și, deși lumina luminează în întuneric, întunericul nu a cuprins-o (Ioan 1, 5). Aici se cuvine să zăbovim puțin, deoarece verbul „a cuprinde” (καταλαμβάνω) poate fi înțeles în două feluri: 1. A acoperi, a birui și 2. A cuprinde cu mintea, a înțelege. De folos ne este să înțelegem faptul că aici ambele sensuri pot fi funcționale în același timp! Este un paradox, desigur, așa cum este întreaga gândire ortodoxă: deși întunericul nu poate birui lumina, cu toate acestea întunericul căderii în care se află mintea, ba chiar întregă firea noastră, este cu neputință a fi biruit de lumină. Dar ceea ce pentru oameni este cu neputință, la Dumnezeu este cu putință (Matei 19, 26; Marcu 10, 27; Luca 18, 27). Dar, cum spunea Părintele Rafail Noica, trebuie să-i dăm lui Dumnezeu timp să lucreze cu inima noastră încetă. O inimă nu poate fi „cuprinsă” decât treptat. Aici intervine rolul Înaintemergătorului: „Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el. Nu era el Lumina ci ca să mărturisească despre Lumină” (Ioan 1, 6-8). Rolul lui era ca lumea să afle dorul lui Dumnezeu-Tatăl – ca toți cei care-L primesc pe Fiul Său și cred în numele Lui (aici „nume”, după cuvântul Sf. Grigorie Teologul, numește relația, arătând calitatea în care Se află El față de noi, anume de frate – Romani 8, 29) să primească puterea de a se face fiii Lui (Ioan 1, 12). Ioan nu era lumina, ci sfeșnicul luminii, cel care face arătată în lume această lumină, prietenul Mirelui, care

se bucură să-L vadă pe Mire (Ioan 3, 29), desigur la nunta Sa. Ioan s-a îndulcit de glasul Mirelui și de aceea se face glasul celui ce strigă în pustia inimilor noastre, chemându-ne să luăm parte la bucuria lui, zicând: „din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har!”

Acesta este rolul luminii din amurg care se arată înaintea luminii zilei, a luceafărului care lasă loc soarelui: să pregătească ceea ce mai înainte era întuneric să se deschidă luminii, să cânte asemenea vrăjitorului ce vrăjește cu iscusință (Psalm 57, 5) convingând inima să se deschidă celui care, pentru iubirea Tatălui față de noi, gata este ca zorile (Osea 6, 3).

Cei care primesc această mărturie se apropie de simțirea acestui Înaintemergător al Luminii și vor primi din darul pe care l-a primit Sf. Elisabeta care s-a învrednicit a purta în pântecul său vestea cea bună a venirii luminii în lume și astfel și-a câștigat un loc alături de Maica Domnului care a primit întru sine însăși Lumina. Aceștia, fiind izbăviți din robia întunericului, vor primi darul cel mare al luminii și vor vedea (Ioan 12, 46). Vor vedea și astfel vor alege binele, alungând întunericul cârtelii și al neînfrânării de orice fel (Ioan 3, 20); vor înceta să umble în întunericul voii proprii și vor umbla în lumina asemănării cu Fiul (Ioan 3, 21; 12, 36).

Odată s-au întâlnit două femei care purtau în ele lumina – Maria și Elisabeta – și, mergând alături, aceste două femei nu lăsau umbră pe pământ...

Pentru că lumina nu are umbră!

**Protos. Hrisostom Ciuciu,
Mănăstirea Putna**

Rugăciunea – respirația vieții noastre

*„Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins.
Dar, după cuvântul Tău...” (Luca 5, 5)*

Anul acesta a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al sfinților isihasti Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”. Rațiunile pentru această decizie sunt mai multe. Printre ele: impactul pandemiei asupra vieții liturgice a creștinilor, influențele deformante ale religiilor orientale asupra rugăciunii creștine, etc. În

general, s-a dorit o revigorare a acestei laturi a vieții duhovnicești a creștinului, prin sublinierea importanței ei și prin evidențiere bogatului tezaur și inepuizabilele resurse pe care le deține Biserica Ortodoxă în această privință, dintre care tradiția isihastă este doar vârful aisbergului.

Rugăciunea este îndeletnicirea noastră de fiecare zi, pescuitul Apostolului Petru, dacă vreți. Este meseria, meșteșugul nostru zilnic, pe care îl cunoaștem mai mult sau mai puțin, cu care prindem

mai mulți sau mai puțini pești, sau chiar deloc, cum a fost cazul când Simon L-a întâlnit pe Mesia. În orice caz, acest meșteșug se cere îmbunătățit (*continuous learning* se spune în medicină sau în alte domenii) și scos de sub influența rutinei, a obișnuinței, a „Am încercat, dar nu se poate...”, a „Decât să mă rog, mai bine să fac aia sau aialtă”. Această îmbunătățire continuă este, poate, și rațiunea de căpătâi acestui an dedicat rugăciunii în Patriarhia Română. Sau, cum s-a exprimat Preafericitul Părinte Patriarh Daniel: „să sporim în cunoașterea rugăciunii ca stare de întâlnire și convorbire a omului cu Dumnezeu, ca izvor de sfințire a vieții creștine în Biserică și în familie.”¹

Ca și în celelalte domenii, inspirația în rugăciunea personală ne vine de la genii, de la specialiștii în domeniu, de la sfinți în cazul nostru.

Înainte de a trata subiectul – ne-am propus să vorbim despre rugăciune și despre impas la rugăciune („n-am prins nimic toată noaptea”) – aș menționa ceva care personal m-a folosit de la un profesor de teologie bulgar contemporan. **El observa că toate rugăciunile și troparele ortodoxe au două accente: unul în jos și altul în sus. Toate!**

De exemplu: „fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea” vs. „nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine” (Psalmul 50); sau „am păcătuit, am făcut fărădelege, depărtându-ne de la Tine. Și am greșit în toate, și poruncile Tale n-am ascultat, nici le-am păzit, nici le-am făcut, după cum ne-ai poruncit nouă, ca să ne fie bine... Și astăzi nu mai putem să deschidem gura” vs. „Ci cu suflet zdrobit și cu duh umilit să fim primiți de Tine... că nu este rușine celor ce nădăjduiesc în Tine... Să nu ne rușinezi pe noi, ci fă cu noi după îndurarea Ta și după mulțimile milei Tale.” (Cântarea celor trei Tineri); sau „nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre” vs. „ci caută ca un milostiv și ne izbăvește pe noi de vrăjmașii noștri” (troparele de umilință) etc.

Este, dacă vreți, în termenii de după Sfântul Siluan Athonitul, o reflexie a „Ține-ți mintea în iad” (jos) vs. „și nu deznădăjdui” (sus) în toate rugăciunile Bisericii.

L-a intrigat mult acest aspect pe teologul bulgar, care și-a pus întrebarea: „De ce?” Și, un pic mundan, a găsit un răspuns: „La discotecă, când te duci, găsești stroboscoape și, în general, lumini care se schimbă. De ce? Pentru ca să te MIȘTI! Nu te duci la discotecă să dormi. Așa și aici, în rugăciunile ortodoxe, avem accentele acestea ca să nu stagnăm, să nu ne oprim, să nu ne împotmolim, ci să ne mișcăm, căci, „în El trăim și **ne mișcăm** și suntem” (FA 17, 28). Mult aprecia acel teolog mișcarea. Aici s-ar putea ascunde și răspunsul la „toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins”.

În rugăciunea noastră ni se cere să nu stagnăm, să nu ne plafonăm, să nu intrăm în rutină, în formalism, să nu ne pierdem nădejdea, ci să „cântăm Domnului cântare nouă” (cf. Psalmi 95, 1), cu o inimă proaspătă, în fiecare zi. Dar ispita, impasul există și este foarte

real, ca noi să ne împotmolim, deși am văzut răspunsul lui Dumnezeu la multe rugăciuni în viața noastră. Precum iudeii în pustie, care deși au văzut puterea lui Dumnezeu și multele Lui minuni, se întrebau: „Va putea, oare, Dumnezeu să gătească masă în pustiu?” (Psalmi 77, 21-22) Sau ca marele Moise: „au doară din stânca aceasta vă vom scoate apă?” (Numeri 20, 10)

Rugăciunea – respirație

„Rugăciunea, ne spune Sfântul Paisie Aghioritul, este **oxigenul sufletului, nevoia acestuia**, și nu trebuie socotită o povară.”² Va să zică Sfântul Paisie ne spune: „Te rogi, respiri, trăiești. Nu te rogi, nu respiri, te sufoci”. Iar Sfântul Ioan Scărarul, ca de obicei magistral, o definește astfel: „Rugăciunea este, după însușirea ei, **însoțirea și unirea omului și a lui Dumnezeu**, iar după lucrare, **susținătoarea lumii**.”³

Partea cu „susținătoarea lumii” pare mult spus și pretențios, la prima vedere, dar este cât se poate de adevărat. Iar sfinții, mijlocitorii pentru întreaga lume, o știu. Iată cum o formulează **Părintele Arsenie Papacioc, mai pe înțeles, într-un dialog cu Părintele Ioanichie Bălan**: „Părinte Ioanichie, mare este rugăciunea din inimile și gurile tuturor către Dumnezeu! Rugăciunea este ca o săgeată ascuțită cu care au tras de mii de ani toți sfinții și chiar cei mai simpli creștini. Rugăciunea a pătruns inima cerurilor – care erau poate mahnite pe pământeni – și pe aceleași urme au venit răspunsurile salvatoare și așa s-a contribuit la menținerea în viață a credinței pe pământ, din neam în neam.”⁴

De altfel, părintele Arsenie Papacioc prețuia mult aspectul personal al rugăciunii noastre, al legăturii noastre cu Dumnezeu. Spunea: „Ce este rugăciunea? Este un contact personal, pornit din inimă, din conștiința noastră creștină, cu Dumnezeu. Sigur că și rugăciunile de tipic sunt foarte importante. Dar sunt și rugăciuni personale. **Un suspin poate fi o rugăciune**. Chiar dacă serviciul, ocupațiile, timpul nu permit rugăciuni de tipic, chiar dacă nu apuci să le faci, nu-i atât de grav, dar cu o condiție: **să ai o stare de prezență continuă a lui Dumnezeu în conștiința ta**. Dacă tu te duci cu inima deschisă la treburile tale gospodărești, pe care tot pentru Dumnezeu le faci, cine te oprește să ai în gând: „Doamne miluiește!” să poți să intri iar în casă cu sentimentul acesta de om al lui Dumnezeu? Asta este important, gândul la Dumnezeu, conștientizarea prezenței Lui – asta este o rugăciune la îndemâna fiecăruia, indiferent cât de ocupat ar fi.”⁵

În fapt, aici, Părintele Arsenie Papacioc, ne explică în termeni cât se poate de simpli, pe lângă ce este rugăciunea, și ceea ce este rugăciunea neîncetată, anume: „stare de prezență continuă a lui Dumnezeu în conștiința ta” și „gândul la Dumnezeu, conștientizarea prezenței Lui”.

Așa explică și Sfântul Teofan Zăvorâtul cum orice creștin se poate ruga neîncetat, așa cum ne poruncește Sfântul Apostol Pavel: **Dacă dimineța îți faci rugăciunea cu conștiinciozitate înaintea lui Dumnezeu, atunci toată ziua o vei petrece conștient**

fiind de prezența lui Dumnezeu, așa cum ești conștient de prezența soarelui (a luminii, a căldurii lui) toată ziua când muncești, fără să trebuiască neapărat să te uiți la el, la soare.

Deci, rugăciunea nu este atât o stare intelectuală în care mintea spune/citește rugăciuni – care este imposibil să o faci neîncetat – cât, mai ales, o stare de trăire, a inimii, această conștientizare a prezenței noastre înaintea lui Dumnezeu orice am face într-o zi, cu conștiința că suntem „oamenii lui Dumnezeu”. Mi-a luat mult timp să mă conving de adevărul (prea simplu) cuprins în cuvintele părintelui Arsenie. Dar devin din ce în ce mai convins de el, pe zi ce trece.

Să mai întărim cele spuse, tot cu cuvintele Părintelui Arsenie: „**Gândul omului trebuie să fie mereu la Dumnezeu.** Să te gândești la Dumnezeu, cum te gândești la mâncare, cum te gândești la părinți, cum te gândești la cineva pe care-l iubești. Te gândești la ei: „Ce-o mai fi făcând mama, tata, soția?” Așa să te gândești și la Dumnezeu. Pentru că mai întâi de toate și peste toate El trebuie să fie iubit din tot cugetul și din toată inima... Avem nevoie de o prezență continuă a inimii, de această stare continuă de dragoste. O tăcere adâncă înseamnă o rugăciune adâncă.”⁶

Dar și cu cuvintele Sfântului Teofan Zăvorâtul: „**Dimineața așezați-vă cu atenție înaintea lui Dumnezeu. Osteniți-vă să faceți așa.** Dimineața, când vă așezați la pravila de rugăciune, osteniți-vă să stați cu toată atenția înaintea lui Dumnezeu, ca apoi toată ziua să fiți înaintea Lui, orice s-ar întâmpla să faceți. Dacă vă veți orânduți așa și veți începe împreună cu prorocul să-L vedeți pe Domnul înaintea voastră pururea (cf. Psalmi 15, 8) desigur, cu simțăminte corespunzătoare, atunci vă veți ruga neîncetat. Și nu vă veți plictisi niciodată.”⁷

Așadar, rugăciunea ne este pe cât de la îndemână, pe atât de necesară. Și trebuie să devenim din ce în ce mai buni în practicarea, sau mai degrabă, trăirea ei. De aceea, de multe ori apar în viața noastră impasuri, poticniri, care pot fi tot atâtea ocazii de a ne adânci în rugăciune, de a ne apropia mai mult și mai intim de Dumnezeu nostru. Să trecem în revistă câteva impasuri tâlcuite sau trăite de sfinți, care să ne fie și noi de folos.

Impas

Lupta lui Iacob cu îngerul

Părintele Arhimandrit Zaharia Zaharov, ucenic al Sfântului Sofronie Saharov, a primit următorul comentariu la o conferință preoțească, aici în America: „Bine, bine, sfinției voastre vă este la îndemână să ne vorbiți despre isihie, despre însingurarea în rugăciunea către Dumnezeu etc. Dar, noi, preoții, avem familii și multe, multe îndatoriri. Noi nu putem să facem aceasta.” Și părintele Zaharia le-a răspuns: „**Dacă nu avem momentele noastre de isihie, de însingurare cu Dumnezeu, nu vom putea avea o pastorație de calitate.**” Și s-a folosit de episodul „luptei lui Iacob cu îngerul” din Vechiul Testament pentru a exemplifica.

În cartea Facerii ni se spune cum Iacob, întors din Mesopotamia cu cele două femei, Lia și Rahila, pe care le dobândise în sudoarea frunții, și cu multe turme de oi și servitori, urma să se întâlnească cu fratele său, Isav, căruia îi furase dreptul de întâi născut. Acesta era hotărât să-l omoare: „*Izbăvește-mă dar din mâna fratelui meu, din mâna lui Isav, căci mă tem de el, ca nu cumva să vină și să mă omoare pe mine și pe aceste mame cu copii!*” (Facerea 32, 11).

Și după ce pregătește toate mijloacele omenești de îmbunare a fratelui, se relatează (24-28): „*Rămânând Iacob singur, s-a luptat Cineva cu dansul până la revărsatul zorilor. Văzând însă că nu-l poate răpune Acela, S-a atins de încheietura coapsei lui și i-a vătămat lui Iacob încheietura coapsei, pe când se lupta cu el. Și i-a zis: „Lasă-Mă să plec, că s-au ivit zorile!” Iacob I-a răspuns: „Nu Te las până nu mă vei binecuvânta”. Și l-a întrebat Acela: „Care îți este numele?” Și el a zis: „Iacob!” Zisu-i-a Acela: „De acum nu-ți va mai fi numele Iacob, ci Israel te vei numi, că te-ai luptat cu Dumnezeu și cu oamenii și ai ieșit biruitor!”*

Iată cum tâlcuiește părintele Zaharia acest episod: Iacob știa că avea nevoie de binecuvântarea lui Dumnezeu pentru ca fratele său Isav să nu-l omoare atunci când îl va întâlni a doua zi. Deci căuta o binecuvântare mai puternică decât moartea care îl amenința. Iacob s-a luptat toată noaptea. Spre dimineață a reușit să intre în prezența lui Dumnezeu

și nu l-a dat drumul până nu l-a binecuvântat. Atunci a auzit vocea lui Dumnezeu care i-a spus: „Puternic ai fost cu Dumnezeu, puternic vei fi și cu oamenii!” Și primește un nou nume, Israel, care se tâlcuiește: „minte care vede pe Dumnezeu”. Ei bine, a doua zi, când s-au întâlnit, „*Isav însă a alergat în întâmpinarea lui și l-a îmbrățișat și, cuprinzându-i grumazul, l-a sărutat și au plâns amândoi*” (Facerea 33, 4).

Așadar, aceasta este cheia succesului în pastorație, le-a spus părintele Zaharia preoților: **puternic ai fost cu Dumnezeu, puternic vei fi și cu oamenii!**⁸

Concluzionând, atunci când întâlnim greutăți și obstacole, părintele Zaharia ne îndeamnă să căutăm rezolvarea problemei noastre mai întâi la rugăciune – să dobândim de la Dumnezeu harul necesar rezolvării ei – și abia apoi să purcedem la rezolvarea ei în relație cu oamenii și cu lucrurile.

Liturghie și gramofon

Sf. Porfirie Kavsokalivitul trăise o viață total dăruită lui Dumnezeu în Sfântul Munte (de la vârsta de 12 ani), unde dobândise harul Duhului Sfânt. Ulterior a trebuit să părăsească Sfântul Munte din pricina unei boli, iar în anul 1940, la 36 ani, a fost numit preot slujitor la biserica policlinicii din Atena, care se afla în Piața Omonia. Deși i se împlinise un mai vechi dor de a sluji bolnavilor, începutul l-a pus în fața unei ispite de netrecut. Iată cum o relatează:

„În prima duminică m-am dus să slujesc cu multă bucurie. Dar ce-am pățit! În ceasul în care trebuia să încep slujba, am auzit afară foarte tare un gramofon cu cântece de dragoste: „Te iubesc, te iubesc...” Am continuat... nimic, aceleași. Eu – rugăciunile, Dumnezeiasca Liturghie. Afară cântece. Înăuntru, biserica plină de lume. Ieșeam să spun „Pace tuturor” din Ușile Împărătești, dar Liturghia era foarte tulburată. Când am isprăvit, deznădăjduit, am potrivit Sfintele Taine, am împachetat veșmintele și am ieșit îndată afară. Peste drum de biserică era un magazin de gramofone și de plăci de gramofon. Am mers cu noblețe la proprietar și l-am rugat, dacă este cu putință, cel puțin la vremea Dumnezeieștii Liturghii, să oprească gramofonul.

Vă rog, i-am spus, mă necăjesc, e păcat ce se petrece. Părinte, tu cu treaba ta! mi-a zis.

Eu acum ce să fac? M-am gândit să plec de la biserica asta, să caut alta. Eram un om venit de la pustie, dintr-o liniște desăvârșită, în mijlocul unui târâboi drăcesc. Pe la ușa bisericii treceau toate autobuzele din cartierele Nikeia, Peristeri, din Pireu. Treceau și se întorceau, claxonând. M-am gândit să plec. Dar cum să le spun? [primise postul cu multe intervenții, până la Arhiepiscopul Atenei]

Singur Dumnezeu mă putea scoate din situația asta grea. Am răspuns înlăuntrul meu acestei probleme înfricoșate: „Dumnezeul meu, arată-mi ceva simplu din care să înțeleg că trebuie să plec sau să rămân”.

Și răspunsul a venit... La un moment dat a intrat să se închine în biserică și să aprindă o lumânare o doamnă cu copilul ei, ce părea să fie în clasa a cincea.

Copilul ținea în mână câteva cărți de școală. Una dintre ele era manualul de Fizică. I l-am cerut să arunc o privire. Obișnuiam să fac lucrul acesta din dragoste de învățătură. Răsfoind cartea am ajuns la pagina unde era înfățișat un experiment: dacă într-un lac liniștit arunc o piatră, apa va forma „unde” pe o întindere mică. Dacă arunc o piatră mai mare, „unde” se formează mai mari și pe o întindere mai mare, „înglobându-le” pe celelalte. În acea clipă mi-a venit răspunsul la dilema mea. M-am gândit așa: „unde” mici ale cântecelor de afara bisericii pot fi absorbite de intensitatea duhovnicească a marilor rugăciuni care se fac înlăuntrul bisericii. În aceeași clipă mi-a venit în minte cu tărie: „Și dacă tu liturghisești aici și ai mintea la Dumnezeu, cine te poate vătăma?”

M-am pregătit, deci, să fac așa. Să mă dăruiesc mult – în Liturghia mea – iubirii lui Hristos, să săvârșesc cu mare râvnă și mare intensitate duhovnicească drama Dumnezeieștii Liturghii, înfricoșata dramă a Golgotei... Duminică dimineața am ajuns la biserică plin de nădejde. Am început. Minte mea era concentrată doar la dumnezeiasca slujire. Simțeam că sunt în cer, împreună cu cei din biserică, oile cele cuvântătoare ale lui Dumnezeu. Am simțit că toți suntem în harul dumnezeiesc. Afară gramofonul cânta furios. Nu auzeam nimic. Trăiam pentru prima dată o asemenea Dumnezeiască Liturghie. A fost cea mai frumoasă din viața mea. Și de atunci toate au fost la fel.”⁹

Învățam de la Părintele Porfirie că, de multe ori, trebuie să ne străduim să găsim o piatră mai mare pe care să o aruncăm în lac. Pe lângă ce a spus părintele, o piatră poate fi: 5 catisme la Psaltire, sau 10 sau 20, acatiste, metanii etc.

Păstor – oi

În „Cuvânt către Păstor”, ultimul capitol din „Scara” sa, Sfântul Ioan Scărarul scrie:

„*Când peste turmă se abate întunericul și noaptea patimilor, pune câinele să stea neclintit lângă Dumnezeu în paza de noapte. Căci nu e nepotrivit să înțelegi mintea ta ca un câine care sfâșie fiarele.*”¹⁰

Sfântul Ioan Scărarul ne învață că sunt anumite momente când nici cuvântul, nici învățătura, nici Scriptura, nici Sfinții Părinți, nici musturarea, nici mângâierea nu ajută, ci, pur și simplu, trebuie să punem mâna pe metanie și cu „*Doamne Iisuse Hristoase, ai milă de mine păcătosul!*” să strigăm, sau mai degrabă să „lătrăm” către Stăpânul, până ne aude ca să vină să gonească lupii care au tăbărât peste oi. Iar până vine Stăpânul, lătratul nostru măcar țin fiarele departe (cei sfinți le mai și sfâșie).

Domnul are de unde da, dacă are cui da!

În viața Părintelui Paisie Olaru se relatează: „Fiind secetă mare în vara anului 1990, ucenicii îi spuneau Părintelui Paisie, care zăcea la pat: „Nu plouă, părinte, este secetă mare!” Iar el răspundea: „Să ne rugăm lui Dumnezeu cu lacrimi și să postim, că Domnul are de unde da, dacă are cui da!” După

ce a început să plouă, ucenicii i-au spus: „Părinte Paisie, plouă afară!” Iar el a început a plânge în pat și a zis ucenicului său de chilie, monahul Gherasim: „Adă-mi și mie un pahar cu apă de ploaie de afară să beau, că cine știe ale cui sunt lacrimile acestea!”¹¹

Am dorit, prin cuvintele și experiențele sfinților, să zugrăvim cât de multe și adânci resurse conține rugăciunea și cât de la îndemână ne sunt nouă, cu condiția ca inima noastră să reușească să strige (sau să plângă) la Dumnezeu.

Încheiem tot cu un cuvânt al Părintelui Arsenie Papacioc: „**Nu este suficient să ai rugăciunea: trebuie să devenim rugăciune, rugăciune încarnată. Fiecare faptă, gest sau zâmbet este un imn de adorare, de jertfă, o rugăciune...**”

Rugăciunea lui Iisus ne ajută să-L vedem pe Hristos în fiecare om și pe fiecare în Hristos. Ea face din fiecare „un om pentru ceilalți”. Calea Numelui lui Iisus este deschisă, generoasă, nu mărginită prin reguli rigide și imuabile. Rugăciunea este lucrare; a te ruga înseamnă a fi în cel mai înalt grad lucrător, iar suflarea noastră să devină una cu Suflarea Divină, care susține Universul.”¹²

Protosinghel Ieremia Berbec

Note

¹ Părintele Patriarh Daniel, Cuvânt cu prilejul proclamării anului 2022 drept *Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*, sâmbătă, 1 ianuarie 2022.

² Sf. Paisie Aghioritul, *Mica Filocalie*, ed. Egumenița, Galați, 2009, p. 160.

³ Sf. Ioan Scărarul, *Scara dumnezeiescului urcuș*, XXVIII, 1, coll. Filocalia românească, vol. 9, ed. IBMO, București, 2017, p. 461-462.

⁴ Arhim. Ioanichie Bălan, *Ne vorbește părintele Arsenie*, vol. 1, ed. Mănăstirea Sihăstria, 2010, p. 10.

⁵ Arhim. Arsenie Papacioc, *Veșnicia ascunsă într-o clipă*, ed. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2004, p. 95.

⁶ Arhim. Ioanichie Bălan, *Ne vorbește părintele Arsenie*, vol. 3, ed. Mănăstirea Sihăstria, 2010, p. 68-69.

⁷ Sf. Teofan Zăvorățul, *Rugăciunea*, ed. Egumenița, Galați, 2008, p. 10.

⁸ Arhim. Zaharia Zaharou, *Adu-ți aminte de dragostea cea dintâi*, ed. Doxologia, Iași, 2015, p. 33-34.

⁹ Sf. Porfirie Kavsokalivitul, *Ne vorbește Părintele Porfirie*, ed. Egumenița, 2003, p. 102-105.

¹⁰ Sf. Ioan Scărarul, *Scara dumnezeiescului urcuș*, XXXI, 9, coll. Filocalia românească, vol. 9, ed. IBMO, București, 2017, p. 497.

¹¹ Părintele Paisie Olaru, *Părintele Paisie duboionicul*, ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1993, p. 130.

¹² Sorin Alpetri, *Între timp și veșnicie. Viața Părintelui Arsenie Papacioc*, Editura Accent Print, Suceava, 2015, pp. 286-7.

Omul, ființă liturgică

Omul, cunună a creației, a fost gândit de Dumnezeu ca preot al întregii creații în legătură și comuniune foarte strânsă cu Creatorul său. De aceea, atunci când Adam a păcătuit, Dumnezeu l-a întrebat: *Adame unde ești?*¹, pentru că acea legătură fusese întreruptă. Hristos Însuși spune: „*Eu sunt viața, voi sunteți mlădițele. Cel ce rămâne întru Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic. Dacă cineva nu rămâne în Mine se aruncă afară ca mlădița și se usucă.*”² Așadar omul este cu adevărat deplin, liber și fericit doar cunoscându-L pe Dumnezeu și fiind în legătură cu el, precum orice

ramură/mlădiță, fără a-și lua seva/viața din trunchi se usucă și moare.

Omul a fost înzestrat de Creatorul său cu conștiință de sine, cu libertatea de a alege, cu rațiune cugetătoare, aceste însușiri fiindu-i necesare slujirii Dumnezeului Treimic. În calitatea sa de act central al creației, de cunună a acesteia și punte de legătură între creația rațională personală și cea nerațională, nepersonală, omul este înzestrat de Dumnezeu cu **misiunea de a fi ființă liturgică.** Oricare alte încercări de a caracteriza omul, de a surprinde esența acestei făpturi sunt limitate, neputând să redea întru totul specificul firii sale. „Omul este creat pentru a-L

cunoaște pe Dumnezeu, și în cunoașterea lui Dumnezeu este viața lui adevărată, viața cea veșnică.”³

Trăind în lume, omul conștientizează că întreg universul, rațional și nerațional, a fost făcut de Creator pentru el, pentru ca prin contemplare să-i aducă slavă și mulțumire lui Dumnezeu. Întreaga creație pusă slujba omului, îl aduce la o conștiință de sine mai profundă, ceea ce duce la formarea ca ființă liturgică. „Noi apărem ca unica ființă care, aparținând lumii văzute și imprimate de raționalitate, este conștientă de această raționalitate a ei și, odată cu aceasta, de sine însăși. **Fiind singura ființă din lume conștientă de sine, omul este totodată conștiința lumii și factorul de valorificare a raționalității lumii și de prelucrare conștientă a ei în favoarea noastră, iar prin aceasta, de autoformare conștientă a noastră.** Noi nu putem fi conștienți de noi înșine fără a fi conștienți de lume și de lucrurile din ea. Cu cât cunoaștem mai bine lumea sau suntem mai conștienți de ea, cu atât suntem mai conștienți de noi înșine. Dar lumea, contribuind în modul acesta pasiv la formarea noastră și la adâncirea conștiinței de sine a noastră, nu devine prin aceasta și ea însăși conștientă de sine. Aceasta înseamnă că nu noi suntem pentru lume, ci lumea pentru noi, deși lumea îi este necesară omului. Omul este scopul lumii, nu invers. Chiar faptul că noi ne dăm seama că lumea ne este necesară este un fapt care arată poziția de superioritate a omului față de lume. Căci lumea nu este în stare să simtă necesitatea noastră pentru ea. Lumea, existând ca obiect inconștient, există pentru om. Ea este subordonată lui, fără însă a o fi făcut el.”⁴

Părintele Alexander Schmemmann spune: „Prima definiție a omului, cea de bază, este că **el este preotul. El stă în centrul lumii și o unifică prin actul său de binecuvântare a lui Dumnezeu, primind lumea de la Dumnezeu, oferind-o lui Dumnezeu.** Și umplând lumea cu această Euharistie, el transformă viața sa, cea pe care o primește de la lume, în viață în Dumnezeu, în comuniune cu El. Lumea a fost creată ca «materie», material al unei euharistii atotcuprinzătoare, și omul a fost creat ca preot al acestei cosmice slujiri sacramentale.”⁵

Tot răul din lume își are pricina în faptul că omul a pierdut caracterul de ființă liturgică, că a uitat să fie o persoană euharistică, să mulțumească lui Dumnezeu și semenilor săi pentru toate darurile și faptele bune revărsate asupra sa, că a uitat să se jertfească, să dăruiască și să se dăruiască lui Dumnezeu și semenilor săi. „Cel mai mare păcat al nostru astăzi este acela că nu liturghisim: nu oferim și nu ne oferim lui Dumnezeu și fraților noștri. Înainte se considera o ocară ca omul să fie neliturghisit, nedus la biserică. Astăzi, dimpotrivă, din pricina necredinței și a împietririi inimii noastre, e considerat ceva firesc, iar nefiresc și chiar ciudat e ca omul să liturghisească.”⁶

Datorită faptului că a fost creat după chipul lui Dumnezeu, omul poate realiza dialogul iubirii cu Creatorul său prin puterea de a se oferi pe sine și întreaga creație Celui care de altfel le-a adus la

existență. El a fost plămădit pentru a sluji Ziditorului său, pentru a se oferi pe sine și întreaga lume lui Dumnezeu, într-o permanentă atitudine de mulțumire și preaslăvire, prin care se unește cu Acesta, sfințindu-și astfel viața. Doar așezându-se într-o relație de slujire a Dumnezeului Treimic omul poate avea cu adevărat „viață întru sine”. **„În această relație liturgică, omul lucrează ca ființă după chipul lui Dumnezeu și se înalță continuu către asemănarea cu Creatorul său.”**⁷

Pierzând darul de făptură liturgică, omul a încercat să recupereze, să se reîntoarcă la chipul de ființă liturgică, cu care îl înzestraseră Dumnezeu, însă, lipsit de har, folosindu-se doar de puterile lui, nu a mai reușit acest lucru. Astfel, cu rațiunea întunecată, cu chipul lui Dumnezeu schimonosit de păcat, omul și-a făurit tot felul de dumnezei, creații ale minții sale întunecate. Și, de vreme ce chipul Ziditorului nu mai lucra în om, Dumnezeu a intervenit prin oameni care, datorită vieții lor morale, încă mai păstrau o fărâamă, un strop din chipul de odinioară. „Câteva rămășițe și scântei din ceea ce fusese dispoziția sa slujitoare de dinainte de cădere mai rămăseseră înlăuntrul lui. Acestea îl îmboldeau să ridice jertfelnice, să dea slavă lui Dumnezeu. Chiar în cele mai fericite situații, această slujire era fragmentară: o umbră, o urmă. Ea nu mai aducea pe om în deplină comuniune și unire cu Dumnezeu. Nu-i dăruia Sfântul Duh, nu-l scăpa de moarte. Îi cultiva însă dorul după Liturghia Mesianică cea adevărată. Acest dor și această năzuință îi dădea nădejde omului aflat în întuneric și în umbra morții.”⁸

În sufletul omului este sădită năzuința după dragostea absolută a lui Dumnezeu. Dar cum Dumnezeu este infinit, așa și această năzuință nu poate fi satisfăcută decât de Dumnezeu cel absolut. **„Noi suntem făcuți pentru eternitate, pentru că noi aspirăm ca niște înăbușiți după infinitate, după absolut. Noi vrem să iubim și să fim iubiți tot mai mult, tinzând spre o iubire absolută și fără sfârșit. Iar aceasta n-o putem afla decât în relația cu o Persoană infinită și absolută, o Persoană conștientă, ca să folosim un pleonasm.** Noi tindem să descoperim și să realizăm o frumusețe tot mai mare, să cunoaștem o realitate tot mai profundă, să înaintăm într-o nouă noutate continuă. Noi tindem prin toate acestea spre infinit, pentru că suntem persoană. Dar toate aceste aspecte ale unei realități infinite nu le putem afla decât într-o Persoană infinită, mai bine zis într-o comuniune de Persoane infinite în ființă, în iubire, în frumusețe. Din comuniunea mereu mai sporită cu Ea, se proiectează în noi și prin noi peste toate aspectele lumii, noi și noi raze de realitate, de frumusețe, de noutate, se deschid alte și alte dimensiuni și orizonturi ale realității.”⁹

Iisus Hristos pune începutul împreună-slujirii din Noul Testament, El fiind Jertfa cea vie și, totodată, Jertfitorul, Cel care aduce și se aduce pe Sine Însuși pentru păcatele întregii lumi. Acest adevăr îl mărturisim în Sfânta Liturghie: „Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce te aduci, Cel ce primești și Cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeul nostru.”¹⁰ Prin

împreună-lucrarea Tatălui și a Duhului Sfânt, Hristos, Jertfa și Jertfitorul, împarte roadele acestei jertfe tuturor oamenilor care voiesc să părăsească moartea și să primească viața cea veșnică. Jertfa lui Hristos este și jertfa tuturor oamenilor care se unesc cu El, începând cu nașterea cea adevărată în apa Botezului, și desăvârșesc această unire cu El prin Sfânta Euharistie.¹¹ „Oferindu-se pe sine și oferind tot și toate lui Dumnezeu, omul ce-L urmează pe Hristos redevine om, adică ființă după chipul lui Dumnezeu. Devine cu adevărat om.”¹² Devenind astfel om cu adevărat, cu chipul lui Dumnezeu lucrător în el, acesta redevine totodată și ființă liturgică, dar nu singură, ca în Paradis, ci co-liturgică cu Hristos, răspunzând la toate binefacerile lui Dumnezeu tot cu ceea ce El i-a oferit, însă le întoarce pe toate pline de dragostea sa: „Ale Tale dintru ale Tale, Ție îți aducem de toate și pentru toate.”¹³ În ofrandele de pâine, vin și apă, aduse de om, se cuprind toate mulțumirile pentru darurile spirituale și materiale oferite de Dumnezeu, care le primește, Se bucură de ele, iar apoi le umple de Duhul Sfânt și le transformă în Trupul și Sângele Fiului Său, pentru ca, împărtășindu-ne de ele, să rămânem și noi în iubirea Sfintei Treimi, în iubirea pe care Tatăl o are față de Fiul și Fiul față de Tatăl.

Vedem așadar că, având sădit în sine darul de a fi în permanent dialog cu Ziditorul și cu semenii săi, omul își atinge țelul său în această lume doar dacă rămâne în legătură permanentă cu aceștia. „**Omul este făcut pentru a-L lăuda, pentru a-L venera și a-L sluji pe Domnul Dumnezeu nostru și pentru a-și mântui astfel sufletul.**”¹⁴

Caracterul de ființă liturgică al omului este descris foarte frumos și de Ignățiu de Loyola, care scoate în evidență menirea omului pe pământ și în Împărăția lui Dumnezeu, și anume acela de a fi făptura care neîncetat să-i aducă doxologie și slujire Creatorului Său. În acest fel, omul primește harul Duhului Sfânt și pe Hristos în sine, prin Sfânta Euharistie, dobândind de la Dumnezeu mântuirea. Astfel, omul își desăvârșește caracterul său de ființă liturgică în

Împărăția Cerurilor și ajunge la starea de laudă, slujire și venerare permanentă, neîntreruptă a lui Dumnezeu și urcă neconținut, veșnic, treaptă cu treaptă în cunoașterea și vederea Ziditorului Celui nesfârșit și de necuprins.

În orice rugăciune, în orice act liturgic, omul cuprinde în inima sa omenirea întreagă, universul întreg pe care îl aduce înaintea lui Dumnezeu spre a fi sfințit. În acest fel își începe omul călătoria spre redobândirea caracterului de ființă liturgică, lărgindu-și inima spre a primi în sine toată creația, spre a o oferi Creatorului și spre a dobândi în schimb harul Sfântului Duh, spre viața veșnică. „Rugăciunile îl duc pe credincios dincolo de el, către comuniunea cu ceilalți, apoi către cei care nu sunt de față, către cei aflați în suferințe și boli, către cei aflați pe patul morții. Rugăciunea îmbrățișează orașul în care trăim, neamurile toate, întreaga omenire, cere pacea și unitatea tuturor. Orice izolare, orice separare individuală sună strident în această simfonie perfectă: modelat liturgic, omul cunoaște prin cercarea lucrului că nu poate sta de unul singur înaintea lui Dumnezeu, că se mântuiește pentru ceilalți și împreună cu ceilalți, în mod liturgic. În Liturghie nu există pronume la singular, niciodată: eu, ci totdeauna: noi. **Liturghia filtrează în felul acesta orice tendință subiectivă, emoțională și trecătoare; plină de o emoție sănătoasă și de o viață afectivă puternică, ea se oferă în forma ei deplină, desăvârșită de-a lungul veacurilor și a tuturor generațiilor care s-au rugat în același fel.** După cum zidurile bisericii răsună de mulțimea de rugăciuni, de ofrande, de mijlociri, tot așa din cuvintele rugăciunilor liturgice răzbate, de-a lungul veacurilor, răsuflarea nenumăratele vieți omenești. Aud glasul Sfântului Ioan Gură de Aur, al Sfântului Vasile, al Sfântului Simeon și al multor alora, care s-au rugat rostind aceleași rugăciuni, care au pus în ele duhul evlaviei lor și mă ajută să regăsesc ardoarea lor, să mă alătur rugăciunii lor.”¹⁵

Pr. Ștefan Drăgoi

Note

¹ Facere, 3:9

² Ioan, 15:5-6

³ A. Schmemmann, *Euharistia, Taina Împărăției*, Traducerea Pr. Boris Răduleanu, Editura Anastasia, 1993, p. 222.

⁴ Pr. prof. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. I, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2003, pp. 11-12.

⁵ PR. ALEXANDER SCHMEMMANN, *Pentru viața lumii. Sacramentele și Ortodoxia*, trad. Pr. Aurel Jivi, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001, pp. 13-14.

⁶ Arhim. Gh. Kapsanis, “O anthropos on leitourghiko [Omul, ființă liturgică]”, în *O Osios Grigorios, anul II*, nr. 4, Ekdosis Ieras Monis Osiou Grigoriou Aghiou Orous, Aghion Oros, 1979, p. 33.

⁷ Arhim. Gh. Kapsanis, “O anthropos on leitourghiko [Omul, ființă liturgică]”, p. 31.

⁸ Arhim. Gh. Kapsanis, “O anthropos on leitourghiko [Omul, ființă liturgică]”, p. 32.

⁹ Pr. prof. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. I, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2003, pp. 14-15.

¹⁰ *Liturghier*, p. 160.

¹¹ Pr. Alexander Schmemmann, *Liturghie și viață*, Editura Basilica, București, 2014, p. 91.

¹² Arhim. Gh. Kapsanis, “O anthropos on leitourghiko [Omul, ființă liturgică]”, p. 33.

¹³ *Liturghier*, p. 175.

¹⁴ Tomas Spidlik, Marko Ivan Rupnik, *Teologia pastorală. Pornind de la frumusețe*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2007, p. 438.

¹⁵ Paul EVDOKIMOV, *Vârstele vieții spirituale*, trad. de Pr. Ion Buga, prefață de Olivier Clément, București, Ed. Sophia, 2019, pp. 255-256.

Holy Synod elects Patriarchal Auxiliary Bishop Ieronim of Sinaia as Bishop of Dacia Felix

The Holy Synod of the Romanian Orthodox Church elected, by secret ballot, the Patriarchal Auxiliary Bishop Ieronim of Sinaia as the new Bishop of Dacia Felix.

The election took place during the Holy Synod's working session on Tuesday under the chairmanship of Patriarch Daniel at the Aula Magna of the Patriarchal Palace.

His Grace Bishop Ieronim was elected Patriarchal Auxiliary Bishop in 2009, with the title "Bishop of Sinaia", and ordained to the episcopacy on May 29, 2014, at the Patriarchal Cathedral in Bucharest.

His Grace Timotei of Prahova, Auxiliary Bishop to the Archdiocese of Bucharest, was also a candidate for the vacant see of Dacia Felix.

Bishop Ieronim received 29 of the 47 votes cast. The announcement was made by His Beatitude Patriarch Daniel, Chairman of the Holy Synod.

After his election, Bishop Ieronim thanked the Lord and the members of the Holy Synod for the mission entrusted to him in serving the Romanians in Serbia, Radio Trinitas reports.

The working session of the Holy Synod was preceded by a Te Deum service officiated by His Grace Sofian of Brasov, Auxiliary Bishop to the Romanian Orthodox Archdiocese of Germany, Austria and Luxembourg.

The Diocese of Dacia Felix is a diocese of the Romanian Orthodox Church headquartered in Vrșac with jurisdiction over the Romanian Orthodox communities in Serbia. It is directly subordinated to the Romanian Patriarchate.

The Diocese of Dacia Felix became vacant on February 17, 2022, with the temporary transfer of

His Grace Bishop Daniil Stoenescu as Auxiliary Bishop to the Diocese of Deva and Hunedoara.

Until the enthronement of the new Bishop, His Beatitude Daniel, Patriarch of the Romanian Orthodox Church, will be remembered as *locum tenens* for the Dacia Felix Diocese.

Biography

His Grace Bishop Ieronim was born on November 21, 1959, in Brădești, Buzău County.

He studied at the Theological Seminary in Bucharest (1976-1981) and the Theological Institute of University Degree in Bucharest (1982-1986), obtaining his Bachelor's Degree in 1986.

In the same year, he entered the monastic life. After a few months as a novice, he was tonsured a monk at Bistrița Monastery – Neamț County, on January 2, 1987.

On April 29, 1988, he was appointed a priest at the Patriarchal Cathedral in Bucharest, and a librarian at the Patriarchal Palace.

At the recommendation of the former Auxiliary Bishop to the Archdiocese of Bucharest, Roman of Ialomița, on March 1, 1990, he was appointed Great Ecclesiarch of the Patriarchal Cathedral in Bucharest.

He was elevated to the rank of archimandrite on April 10, 1994, at the suggestion of Patriarch Teoctist. Also, in 1994, he was appointed Representative of the Romanian Patriarchate at the Holy Places and superior of the Romanian Settlements in Jerusalem, Jordan and Jericho.

In 2009 he was elected Patriarchal Auxiliary Bishop and ordained to the episcopacy on May 29, 2014, at the Patriarchal Cathedral of Bucharest.

Church Consecration at the Life-Giving Fountain Romanian Orthodox Parish in Long Valley, New Jersey

On Sunday, May 1, 2022, His Eminence Metropolitan Nicolae consecrated the church of the “Life-Giving Fountain” Parish in Long Valley, New Jersey, together with His Grace Bishop Iustin of Maramureş and Sătmar and Bishop Ioan Casian of the Romanian Orthodox Diocese of Canada. The sanctuary is dedicated to the Reunification of Romania and was built in the Maramures style. The event of consecration began with the Holy and Divine Liturgy on the day of the patronal feast of the parish, the Life-Giving Fountain, on Friday, April 29, officiated by His Eminence Nicolae in the old church of the parish. At the time of the sermon, the hierarch spoke about the history of the feast and its significance.

The event continued on Saturday, April 30, with Vespers officiated by HG Iustin, Bishop of Maramureş and Sătmar, in the presence of HE Metropolitan Nicolae. Among the concelebrating priests were Archimandrite Dr. Casian Filip, social-philanthropic and missionary adviser, and ecclesiarch of the “Holy Trinity” Episcopal Cathedral in Baia Mare, V. Rev. Fr. Ioan Socolan, Dean of Sătmar,

Rev. Fr. Gabriel Gorgan, from “Holy Emperors Constantine and Helen” Parish in Satu Mare, Rev. Fr. Ionuţ Voicu, the parish priest, Rev. Fr. Constantin Magdalena of Suceava, Temporary Priest for two months at Holy Trinity Parish in Philadelphia, Archdeacon Teodosie Bud, economic adviser, Archdeacon Dr. Nifon Motogna, administrator of the Episcopal Cathedral, and Deacon Adrian Oistic. At the end, His Grace addressed a beautiful word of instruction to the faithful present, referring to God’s plan revealed in the construction of a new church and the sacrifice of the martyrs whose holy relics are placed in the foot of the holy table at the consecration service, respectively the relics of the Holy Martyrs Epictetus and Astion of Dobrogea.

On the next day, Sunday, May 1, more than 900 believers from the parishes of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas on the east coast of the United States gathered for the great event of church consecration. The consecration service was preceded by the blessing of the water and followed by the Hierarchical Liturgy. The three hierarchs were joined by members of the Maramureş

and Sătmar diocesan delegation, V. Rev. Fr. Nicholas Apostola, Administrative Vicar of the Metropolia, V. Rev. Fr. Chad Hartfield, President of St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary in New York, V. Rev. Fr. Daniel Ene, Dean of New York, New England and the Eastern United States, Protosyngellos Ieremia Berbec, Abbot of New York State Middletown Monastery, Protosyngellos Vincențiu Temirov, Director of Spiritual Formation at St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary, and other priests and deacons from the parishes of the Metropolia on the east coast of the USA.

The event was also attended by Mr. Dan-Andrei Muraru, Ambassador of Romania to the United States of America and Mr. Radu Ancuța, Interim Manager of the Romanian Consulate in New York.

After reading the Holy Gospel, His Grace Iustin spoke about the significance of the second Sunday after Easter, dedicated to St. Thomas the Apostle: *"God by no mean forces anyone to believe. From here, we realize that Jesus Christ shows Himself only to those who have loved and cherished Him since His earthly activity. For this reason, he shows himself to the disciples in the Cenacle, entering through the locked doors and accepting a "Check-in" from Thomas. Why? Because there was a need for a further confession from the apostles, for the confirmation and strengthening of the Resurrection of the Savior from the dead."*

At the end of the Divine Liturgy, His Eminence Nicolae briefly explained the consecration service of the church:

"It is the baptism of a Church as a place containing all the baptized, who gather in the name of Christ, of the Most Holy Trinity, in order to bring thanksgiving and a bloodless sacrifice by celebrating the Divine Liturgy. The names of the founders and benefactors of the church placed on the pulpit placed in the foot of the Holy Table share in the sanctity of the Holy Relics of the martyrs .... In the Church, each of us work our salvation, which we hope to foretaste even during this earthly life, through the flowing of God's blessing. This church built in the Maramureș style will be for each of you a business card of the Orthodox faith..."

As we can understand, this spiritual meaning of the consecration service of the new church is an invitation to a personal spiritual pilgrimage towards the Kingdom of Heaven. We begin this pilgrimage outside the church, meaning outside the Kingdom of Heaven and, step by step we are approaching the holy altar. By entering the Church we enter the kingdom and we see the iconostasis, the image of the second coming of our Lord, of His Revelation to the people of God. This invitation to a spiritual pilgrimage means also a call to receive the new life in Christ. We are blessed with the same holy water and we are invited to venerate the new consecrated holy table, the Gospel and the Cross. These are signs of our renewed life in the Holy Spirit, likewise the building was renewed."

The Metropolitan offered to the Parish an icon of the Life-Giving Fountain and a cross of blessing. On behalf of His Beatitude Daniel, Patriarch of the Romanian Orthodox Church, Metropolitan Nicolae conferred on Parish Priest Ionuț Voicu the highest distinction in the Romanian Patriarchate. At the same time, His Eminence offered the *American Metropolitan Cross* for lay people to Daniela Weinberger, Delia Cotigă, and Cristina Maria Nițulescu, president of the Parish Council. In his turn, His Grace Bishop Iustin offered to Father Ionuț Voicu the highest distinction of the Romanian Orthodox Diocese of Maramureș and Sătmar, the *Maramureș Voivodeship Cross*. The hierarch of Maramureș also awarded two distinctions: Dr. Radu Crăciun received the *Order of Saint Joseph the Confessor*, and Bogdan Krintea received the *Order of Justinian the Archbishop*. Radu Crăciun and his family donated the bell of the new church, on which he writes: "We, the sons of the Romanian nation everywhere, are of the same origin, of the same nature, with one and unitary language and culture."

In conclusion, the parish priest Ionuț Voicu thanked the three hierarchs for having come to serve and for the blessing that they brought, and, as a sign of gratitude and appreciation, gave to each of them an icon with the patronal feast of the church and a bouquet of flowers. The festive meal that followed was a moment of joy springing from this great fulfillment. His Eminence Metropolitan Nicolae offered over 200 diplomas of merit to the founders of the new wooden church in Maramureș as a gesture of gratitude for their love for the Church of the Savior Jesus Christ.

The Romanian Orthodox Life-Giving Spring Parish was founded in 2011 by a group of Romanian Orthodox who wanted to have a Romanian Orthodox church in the state of New Jersey. The first service was held on October 2, 2011 at St. George's Macedonian Orthodox Church in Randolph, NJ. On April 5, 2013, His Eminence Nicolae appointed Father Ionuț Voicu as the parish priest of the church. On May 27, 2016, the deeds of purchase of the current property, which includes a church and a plot of land, were signed. The wooden church from Maramureș was built on this lot, dedicated to the anniversary of the Centenary of the Reunification of the Romanian people.

The foundation stone was consecrated by His Eminence Metropolitan Nicolae on the second Sunday after Easter in the Centenary of the Great Union, April 15, 2018. The sanctuary is 32 meters high, 13 meters wide and 30 meters long and was built by Rev. Father Ionuț Voicu with his own hands, as a true master and founder of it, helped by believers and benefactors. The iconostasis and the church furniture were made by Father Teodor Bârsan, the son of the famous sculptor Toader Bârsan from Bârsana, Maramureș County.

Sfântul Simeon Noul Teolog, contemporanul nostru

Figură duhovnicească de prim ordin și foarte originală, cu o biografie tumultuoasă și o mărturie deliberat provocatoare, cuprinsă în scrieri fascinante, pline de patetism și lirism irezistibile, cu exigențe radicale și calificative dificil suportabile, personalitatea și opera Sfântului Simeon Noul Teolog au avut parte de o posteritate controversată și de o recepție dificilă, mai degrabă episodică decât riguroasă. Pentru marea majoritate a creștinilor, numele sfântului Simeon Noul Teolog (949-1022) nu spune mai nimic despre viața și activitatea sa. Puțini sunt cei care știu că, împreună cu sfântul Apostol Ioan și cu sfântul Grigorie de Nazianz, sfântul Simeon poartă titlul de „Teolog”, atribuit atât pentru învățătura sa trinitară, cât și pentru stilul poetic și dimensiunea mistică a doctrinei sale.

Scurtă incursiune biografică

Pentru a-l integra teologic, cultural și eclesial, câteva detalii biografice, chiar și minimale, sunt necesare. Sfântul Simeon Noul Teolog s-a născut în anul 949, în satul Galata din regiunea Paphlagonia (Asia Mică), și a trecut la cele veșnice în 1022, pe 12 martie, în mănăstirea *Sfânta Marina* din Paloutikon, pe partea asiatică a Bosforului. Părinții sfântului Simeon, Vasile și Teofano, erau de neam bun și bogați, am putea spune că făceau parte din familiile aristocrate ale societății bizantine din acea perioadă. Influența puterii lor nu era simțită doar în Paphlagonia, ci și în capitală, biograful sfântului Simeon, cuviosul Nichita Stithatul, relatându-ne că bunicii acestuia erau „slăviți în palatele împărațești”. Dacă facem referire la relatarea biografică personală din *Catehezele* sale (§ 22), putem afirma că numele de botez al sfântului era Gheorghe. E foarte probabil ca numele de Simeon să-l fi luat, după intrarea în monahism, datorită respectului deosebit pe care-l avea față de părintele său duhovnicesc, cuviosul Simeon Evlaviosul.

După sosirea în capitala imperiului, pe la vârsta de 11 ani, unde va urma educația specifică, unchiul său îl va introduce în intimitatea palatului imperial, unde Simeon va ocupa funcția de *spatharocubicular* (purtător de sabie în dormitorul imperial și parte din corpul de pază al apartamentelor personale ale împăraților – funcție deosebit de importantă datorită intimității cu familia imperială) și membru al senatului. În jurul anului 969 îl va întâlni pe Simeon Evlaviosul, monah în faimoasa mănăstire *Studios* din Constantinopol, care-l va îndruma duhovnicește de

acum înainte și datorită rugăciunilor căruia va avea prima experiență mistică (dintre multiplele astfel de evenimente care-i vor caracteriza viața duhovnicească), în care Dumnezeu i se va descoperi ca lumină veșnică, pură și de neexprimat în termeni umani.

Deși va continua să-și urmeze cariera politică pentru care fusese educat și va cădea, după propriile-i mărturii în păcate grave, dintr-o combinație de motive (personale, politice etc.), Simeon se va retrage din viața politică, definitiv, în anii 976-977, la mănăstirea *Studios* din Constantinopol, sub ascultarea cuviosului Simeon Evlaviosul, pentru a răspunde chemării vieții contemplative la care se gândise de multă vreme. La câteva săptămâni după această perioadă de noviciat, Simeon se va muta la mănăstirea *Sfântul Mamas* din Constantinopol, lângă poarta *Xirokerkos*, unde va fi tonsurat în monahism și unde, în jurul anilor 979-980, va fi ridicat la treapta de egumen al mănăstirii. Cuviosul Nichita Stithatul descrie, în biografia închinată sfântului Simeon, programul duhovnicesc pe care-l avea aici:

„Făcându-și răgaz de la toate celelalte, s-a dat

numai rugăciunii și liniștirii, și meditării dumnezeieștilor Scripturi, unindu-se în chip mai desăvârșit cu Dumnezeu în lumina contemplării [...]. Iată, așadar, și regimul de fiecare zi al acestui om de o curăție extremă: Pâinea făcătoare de viață și scumpul Sânge al lui Hristos, ierburi și semințe comestibile; căci cu acestea își susținea viața trupului său, negustând nimic altceva în celelalte zile ale săptămânii afară de duminică, iar în toate zilele de sărbătoare lua parte la masa comună, împreună cu frații, cu față tristă și străpungere neîncetată, după care mulțumind se ridica împreună cu ei și fugind în chilie încuia ușile în urma lui și stătea în picioare la rugăciune [...]. De aceea toată ziua stătea încuiat în chilie și nu ieșea deloc din ea: lucra șezând în ea mierea virtuții și construia frumos ca o albină iubitoare de miere fagurii de ceară pentru fiecare virtute [...]. Atunci spălat de lacrimi ca de o baie și ajuns întreg ca o flacără din pricina rugăciunii, ieșea din chilie pentru «catisma» [Psaltirii], după care frecventa dumnezeieștile Scripturi și citind viețile asceților dinainte aduna în el însuși izbânzile acestora. După citire se atîngea de lucrul manual, scriind caietele de Dumnezeu însuflatelor Scripturi, căci scria foarte frumos [...]. Iar când bătea toaca, se scula deîndată la cântarea de imne lui Dumnezeu, și când se săvârșea dumnezeiasca Ofrandă [Liturghie], închizându-se după citirea Evangheliei într-unul din paraclisele bisericii stătea în picioare la rugăciune și vorbea cu Dumnezeu cu lacrimi până preotul înălța Pâinea; după care ieșind de acolo întreg foc dumnezeiesc se împărtășea cu preacuratele Taine. Apoi se întorcea în tăcere în chilia lui și gustând din cea masă modestă și fără pretenții, se apuca după obicei de lucrul său". (Viața și conduita Sfântului Simeon Noul Teolog, § 25-27).

Personalitate controversată dar și admirată, critic sever al laxismului spiritual reprezentat de clerul constantinopolitan și de cinul monahal al veacului al X-lea, sfântul Simeon va fi exilat, urmare unei controverse teologice și liturgice, în anul 1009, la Palukiton, lângă Chrysopolis, în mănăstirea Sfânta Marina, unde își va petrece ultimii ani din viață. Cu puțin timp înaintea mutării la cele veșnice, sfântul Simeon se va îmbolnăvi, ajungând să-și petreacă ultima parte a vieții la pat. Cu toate acestea, va primi Sfânta Împărtășanie zilnic. Simeon își va prezice singur sfârșitul, consemnat la data de 12 martie 1022, în urma unui atac de dizenterie. La 40 de ani după trecerea la cele veșnice, datorită eforturilor ucenicului său, Nichita Stithatul, personalitatea și cultul sfântului vor fi reabilitate, moaștele acestuia fiind mutate în Constantinopol.

Stil teologic

Pe de o parte, sfântul Simeon este cunoscut în tradiția creștină mai ales datorită viziunii sale harismatice, accentuării vieții mistice, învățaturii trinitare și rolului profetic-înnoitor pe care l-a avut în Biserica bizantină a secolelor al X-lea și al XI-lea. Totodată, contribuțiile sale în ceea ce privește învățătura despre importanța părintelui duhovnicesc, precum și cele referitoare la îndumnezeire și la experiența conștientă a Duhului Sfânt, l-au făcut un

model pentru monahii din toate timpurile. Pe de altă parte, scrierile lui Simeon sunt îndrăznețe în multe privințe. Descrierile sale referitoare la experiența mistică, extazul unirii cu Dumnezeu și deznădejdea revenirii la conștiința limitărilor umane sunt răscolitoare, grandioase și adesea fermecătoare. El nu a ezitat să folosească cele mai sincere imagini erotice pentru a descrie intimitatea unirii sufletului cu Dumnezeu sau să folosească imagini specifice stării de ebrietate sau de exaltare romantică pentru a descrie extazul sufletului cuprins de iubirea divină.

Teme teologice preferate

În centrul teologiei sfântului Simeon stă chemarea la o viață în care omul să simtă și să perceapă, în mod conștient și sensibil prezența Duhului Sfânt, a Duhului lui Hristos, Cel care-L face prezent pe Hristos în fiecare epocă și în orice context cultural. Creștinii trebuie să caute o astfel de experiență, Simeon taxând fără rezerve părerea că experiența sensibilă a Duhului Sfânt era caracteristică doar primei generații de creștini. În stilul specific, el atrage atenția contemporanilor săi:

„Nu spuneți: este cu neputință să dobândim Duhul dumnezeiesc./ Nu spuneți: putem să ne mântuim și fără El./ Nu spuneți că se poate împărtăși cineva de El în chip neștiut./ Nu spuneți că Dumnezeu nu e văzut de oameni;/ Nu spuneți că oamenii nu văd lumina dumnezeiască./ Sau chiar că e cu neputință aceasta în timpurile de față./ Nu e niciodată cu neputință aceasta, prieteni, ci e foarte cu putință celor ce voiesc;/ Dar numai celor ce viața le-a produs o curățire de patimi/ Și le-a făcut curat ochiul înțelegerii.” (Imne, § 27, 125-134)

Comentând cuvintele Sfântului Apostol Pavel, „câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat” (Ga 3, 27), sfântul Simeon arată că dacă vom pune o haină pe noi trebuie să simțim că am pus respectiva haină pe noi. În același sens, dacă ne îmbrăcăm cu Hristos, trebuie să-L simțim, „afară numai dacă nu avem simțurile vătămate” (*Discursuri etice*, § 5). Încercând să-și explice această insensibilitate a prezenței Duhului și folosind imaginea simțurilor vătămate, sfântul Simeon găsește cauza acesteia în lipsa purității spirituale.

În acest sens, sfântul Simeon expune fiilor săi duhovnicești multiple moduri prin care pot dobândi un contact mai profund cu Duhul Sfânt. Deși vorbește despre diferitele virtuți, lucrări, comportamente, care îl pot ajuta pe om să dobândească Duhul Sfânt, sfântul Simeon nu impune cu necesitate o succesiune între „achiziția” unei anumite virtuți sau, mai degrabă, a unui cumul de virtuți, și dobândirea, la finalul procesului, a Duhului Sfânt. O arată, de altfel, însăși experiența avută de el în tinerețe. Există, mai degrabă, în descrierile simeoniene, o prezență constantă a Duhului Sfânt în viața omului, la toate nivelurile creșterii sale duhovnicești, prezență care se impune conștiinței umane pe măsura progresului pe care acesta îl face.

Din acest motiv, Sfântul Simeon consideră că la

începutul vieții duhovnicești trebuie să stea *lucrarea poruncilor* lui Hristos și lupta cu patimile care caută să-l robească pe om și să-l mențină în starea de dinainte de întruparea, răstignirea și învierea Mântuitorului. Este nevoie, spune sfântul Simeon, ca omul să-și curățească inima, simțirea, să fie activ în viața duhovnicească, pentru a-L vedea pe Dumnezeu. Dar pentru aceasta este nevoie de un efort continuu, de o asceză pusă în practică prin îndeplinirea poruncilor evanghelice. Prin lucrarea poruncilor lui Hristos omul se pune pe sine la dispoziția Duhului Sfânt, arătându-se dornic de o unire tot mai conștientă cu El, în vederea transformării totale a modului de a vedea lumea, pentru a face loc lui Hristos, Care va arăta omului felul dumnezeiesc de raportare față de existență. Pe acest traseu, omul descoperă daruri pe care nu știa că le are, primește daruri noi, realizează necesitatea îmbogățirii cu virtuți pentru a păstra distanța față de patimi și, în general, conștientizează necesitatea unui permanent reglaj între lucrarea omului și lucrarea prin care Duhul aduce viața în om.

Așadar, *a fi conștient* înseamnă a avea experiența harului divin, care vine prin împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, experiența vine prin răspunsurile afirmative pe care făptura le adresează lui Dumnezeu. Creștinii primesc, într-adevăr, harul, prin taina Sfântului Botez și prin restul tainelor creștine, dar trebuie să devină conștienți de acest dar prin efortul ascetic continuu. De aceea, ei sunt îndemnați să-și înmulțească talantul primit și să dezvolte harul dobândit. Totul trebuie înțeles, în viziunea sfântului Simeon, în termeni de relație: Dumnezeu *lucrează mântuirea* oferindu-i omului harul sau energia Duhului Sfânt, iar omul răspunde invitației lui Dumnezeu prin *lucrarea poruncilor*. Relația harică indică un mod dialogic de a exista; este o situație vie și dinamică, comuniunea dintre două persoane putând fi, la rândul ei, mai strânsă sau mai depărtată.

Implicarea serioasă, totală, a omului, în relație cu Dumnezeu, îl va conduce pe acesta la o transformare totală, fără să anuleze limitele naturale ale firii umane, sfântul Simeon vorbind despre îndumnezeirea omului

sau unirea acestuia cu Dumnezeu, prin harul Duhului Sfânt. Ajuns în acest punct, omul devine cu adevărat chip al lui Hristos, reflectând în creație, ca într-o oglindă, pe Hristos.

Concluzii

Incomod, defăimat și contestat de-a lungul veacurilor, personalitatea și teologia sfântului Simeon Noul Teolog reprezintă, prin realismul biblic și dogmatic, modelul de autenticitate căutat de omul contemporan. Ortodoxia nu rezidă în repetiția unor paradigme care sunt puse pe seama unor iluștri înaintași, ci în fidelitatea față de îndemnul acestora de conștientizare a prezenței Duhului Sfânt, ca debut pentru orice fel de expozeu teologic sau moral. *Dreapta mărturie*, în viziunea *Noului Teolog*, este justificată de evenimentul întâlnirii cu Dumnezeu, eveniment care presupune așezarea întregii ființe umane, prin efort ascetic, sub autoritatea Duhului Sfânt. Doar rămânând „în preajma Duhului Sfânt”, creștinii nu vor fi captivii unor forme vechi și nici captivați de principiile ideale ale unei lumi bizantine inexistente, pentru care atitudinea sfântului Simeon e insuportabilă, ci vor fi mărturisitori ai adevărului de credință, însă nu prin *întoarcerea* la faptele și cuvintele Bisericii din trecut, ci, mai degrabă, prin *aducerea în prezent*, în fiecare familie și comunitate, a comuniunii Bisericii celei de pe urmă, a cerului nou și a pământului nou (*Apocalipsa* 21, 1). În cele din urmă, ar spune sfântul Simeon Noul Teolog, viața creștinului modern, și a Bisericilor noastre, stă sau cade, în funcție de gradul de conștientizare a întâlnirii noastre cu Dumnezeu, în Hristos Cel răstignit și înviat, prin puterea Duhului Sfânt.

Diacon Dr. Mihai-Iulian Grobnicu

Sfânta Teodora de la Sihla – un chip aparte de femeie isihastă din spațiul românesc

Introducere

Despre Sfânta Teodora de la Sihla s-a scris destul de puțin în ultima vreme. Altminteri, în ciuda relevanței și a mesajului pe care l-a transmis ea, s-ar putea spune că nu a beneficiat într-o manieră satisfăcătoare de o analiză teologică ori istoriografică. O simplă privire asupra unora dintre cele mai

importante texte care i-au fost dedicate¹ vine să certifice acest lucru. Astfel, multe dintre acestea sunt, din perspectiva abordării texte de popularizare, în vreme ce altele vin să postuleze afirmații de-a dreptul entuziaste, precum faptul că a fost prima femeie româncă trecută în rândul sfinților². Cu toate acestea, deși nu sunt cercetări care să aducă un aport

documentar inedit, ele nu știrbesc cu nimic sfințenia și relevanța celei pe care o avem în vedere.

În plus, din sursele existente aflăm suficiente date care ne permit să înțelegem contextul în care a trăit, să o plasăm în contextul vremii sale și să aflăm lucruri interesante cu privire la viața și activitatea ei. Ba mai mult, faptul că, precum în cazul multor alți Sfinți Români, cultura populară vine să tezaurizeze aspectele ce-i definesc biografia și perenitatea mesajului, arată cât de respectată a fost ea pe meleagurile noastre.

Datorită tuturor acestor aspecte, dar și a multor alora, am decis ca în rândurile următoare să ne oprim asupra vieții și mesajului acestei personalități aparte a spiritualității românești din veacurile XVII și XVIII și să vedem în ce măsură ea reprezintă un chip important al isihasmului de aici.

Sfânta Teodora de la Sihla – biografia unei femei isihaste

Născută, precum țin să arate specialiștii, în satul Vânători din județul Neamț în jurul anului 1650³, va alege inițial viața de familie pentru ca apoi, împreună cu soțul să decidă de comun acord să aleagă calea monahismului. Călugărit la schitul Poiana Mărului, acesta va lua numele monahal de Elefterie⁴, în vreme ce ea se va așeza la schitul Vărzărești de la Râmnicu Sărat. Întrucât turcii vor distruge schitul, maica va lua calea schimniciei, retrăgându-se inițial în munții Buzăului, iar apoi în ținutul Neamțului⁵. Aici se va nevoi singură, aidoma Sfintei Maria Egipteanca, vreme de trei decenii, cu multă discreție. Se va muta la Domnul în primele decenii ale secolului al XVIII-lea.

Dacă inițial va viețui într-o chilie, ulterior, din

motive pragmatice, va alege o peșteră în care să-și trăiască viața monahală, marcată de un ascetism dus la extrem. Părintele Ioanichie Bălan aduce prețioase informații în acest sens, arătând cât de nobilă a fost motivația care i-a purtat pașii înspre adâncurile pustiei: „Odată, năvălind turcii asupra satelor și mănăstirilor din ținutul Neamț, au umplut codrii de săteni și de călugări. Au ajuns deci câteva călugărițe și la chilia Cuvioasei Teodora. Deci le-a zis fericita:

– Rămâneți voi în chilia mea, căci eu am alt loc de adăpost. Din ceasul acesta s-a dus într-o peșteră mică din apropiere și acolo se nevoia singură, neștiută de nimeni, iar noaptea se odihnea puțin pe lespedea de piatră care se vede până astăzi în fundul peșterii”⁶.

Înainte ca viața pământească să i se sfârșească, a fost descoperită de către câțiva călugări ai mănăstirii Sihăstria. Evenimentul are în sine o doză de miraculos. Păsările ce vor fura din trapeza mănăstirii fărâmituri spre a le duce drept hrană Maicii vor stârni atenția egumenului Varsanufie, care va trimite doi frați în urmărirea lor. Ei vor fi cei care o vor descoperi. Nu oricum, ci într-o manieră aparte. În ipostază de rugăciune. Luminată și transfigurată. Totul ca urmare a unei experiențe intense. Părintele Cleopa subliniază faptul că se ruga deja vreme de patruzeci de zile și patruzeci de nopți⁷, toate sursele fiind de acord asupra faptului că din pricina vremii pe care o petrecuse în pustie până și hainele îi putreziseră, fapt care o va determina să ceară părinților să-i ofere o rasă. Despre uimirea acestora și motivația întâlnirii care-i va face s-o descopere, specialiștii țin să sublinieze următoarele:

„Și s-a dus cel mai mare și s-a apropiat de lumina aceea și ce credeți că a văzut acolo? Se vedea o roată mare de foc și din roata aceea niște limbi de foc ca niște săbii se suiau la cer. Era Sfânta Teodora care se ruga acum de 40 de zile și de 40 de nopți, ca s-o găsească cineva să-i aducă Sfintele și Prea Curatele Taine ale lui Hristos, s-o împărtășească, că era prea slabă și nu se mai putea duce singură și era și goală, că putreziseră hainele de pe dânsa”⁸.

Același narator continuă descrierea, pe baza surselor, insistând asupra modului în care eforturile ascetice, dublate de rugăciune și de viața mistică, se întrepătrundeau în profilul maicii nevoitoare din munții Sihlei:

„Și când a ridicat mâinile în sus s-a făcut lumină în jurul ei ca în jurul unui sfeșnic. Și ei s-au speriat când au văzut-o. Era o femeie numai umbră de om, cu părul alb ca zăpada, luminată la față, slabă numai pielea și oasele și vorbea rar, cu glas blând și stins”⁹.

Întrevederea va fi urmată de Împărtășirea care-i va preceda mutarea din această viață. Ulterior, memoria ei postumă va traversa o perioadă în care, din pricina unor aspecte ce țin în mai degrabă de întrepătrunderea dintre istorie, spiritualitate și geopolitică, moaștele ei vor fi strămutate, între anii 1853-1856, în timpul unui război ruso-turc, la Lavra Pecersca din Kiev, unde se găesc până astăzi¹⁰. Ulterior, în anul 1992, când vremurile vor permite,

Biserica Ortodoxă Română o va trece în rândul sfinților, cu data de prăznuire 7 august.

Aspecte conclusive

În ciuda penuriei de informații care există cu privire la biografia și nevoița ei, lucru care era altminteri de așteptat, fiind legat de smerenia și asceza monahală, cele ce au supraviețuit cu privire la biografia și activitatea cuvioasei vin să vorbească deopotrivă despre chipul de lumină al acesteia, mesajul peren transmis creștinilor și despre faptul de a fi fost o vocație isihastă genuină. Ba mai mult, vin să vorbească despre cum a ajuns la realizarea unei performanțe aparte în acest sens. Căci faptul de a o fi găsit strălucind, ridicată de la pământ la cer, denotă apodictic calitatea ei de rugătoare de înaltă ținută. La aceste performanțe, care au transformat-o într-o rugătoare ce vorbea cu Dumnezeu, având experiența harului, a ajuns în urma mai multor decenii de rugăciune, asceză și nevoiță. Posturile intense, privegherile de noapte, faptul de a fi trăit singură într-o peșteră în condiții extrem de precare, au constituit cu certitudine premisele performanțelor de natură duhovnicească.

În același timp, nu ar trebui totuși neglijate și alte aspecte esențiale. Astfel, de exemplu, trebuie subliniat faptul că intrarea în mănăstire se realizează în deplină împăcare cu lumea și de comun acord cu soțul, care

devine el însuși monahul Elefterie. Apoi, faptul de a se găsi mereu în deplină ascultare, când de o *Amma* duhovnicească, când de un părinte duhovnic, reprezintă o constantă a vieții ei și o garanție a faptului de a se fi plasat mereu pe linia Bisericii. Un alt aspect esențial care-i definește nu doar traseul spiritual, ci și evoluția, e practicarea în chip intens a virtuții dragostei. Retragerea ei la peșteră nu e legată de motive egoiste, nici de disprețul față de lume, ci de dragostea față de aproapele. Invazia turcilor, urmată de alungarea maicilor și dorința de a le oferi un spațiu în care să locuiască, ferindu-le de pericolul de a fi găsite și prigonite de aceștia, va constitui motivația temerarei decizii.

Pentru toate aceste lucruri, dar și pentru discreție și evlavie, Sfânta Teodora rămâne cu certitudine un profil ascetic inedit ce împodobește istoria și cultura meleagurilor românești. De aceea, ea se cade redescoperită, cercetată, iar chipul ei de lumină prezentat ca exemplu societății contemporane, aflată într-o acută căutare de modele.

Protos. Dr. Maxim Morariu

Note

¹ A se vedea, de exemplu: Ioanichie Bălan, *Patericul Românesc*, vol. I, ediția a VI-a, Editura Mănăstirii Sihăstria, Vânători, 2011, 250-255; Ioanichie Bălan, *Vetre de sibăstrie românească*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982, p. 122 et passim.; Cleopa Ilie, *Ne vorbește Părintele Cleopa*, vol. 13, Editura Mănăstirea Sihăstria, p. 72-79; Liviu Stan, *Sfinți români*, Tipografia Arhiepiscopiei Sibiu, 1945, p. 76; ***, „Sfânta Cuvioasă Teodora, bucuria munților Sihlei”, în *Viața parohială*, XXXV (2010), p. 5-6, disponibil la: http://www.roeanz.com.au/media/uploads/sydney/Viața_Parohială_Sf_Maria_Sydney_Aug_2010.pdf, accesat 14. 06. 2022.

² Cf. https://adevarul.ro/locale/piatra-neamt/cuvioasa-teodora-sihla-singura-romanca-trecuta-in-randul-sfintilor-motivele-bor-i-a-recunoscut-sfintenia-1_57a88d1c5ab6550cb8944cb0/index.html, accesat 14. 06. 2022. Cf. Irina Stahl, „The Romanian Saints Between Popular Devotion and Politics”, Gábor Barna, István Povedák, eds., *Politics, Feasts, Festivals Yearbook Of The Sief Working Group On The Ritual Year*, Department of Ethnology and Cultural Anthropology Szeged, 2014, p. 90.

³ „S-a născut în satul Vânători, jud. Neamț, pe la anul 1650. Era una dintre cele două fiice ale lui Ștefan Joldea, armaș la cetatea Neamțului, (fiind deci un dregător domnesc). Amândouă fiice ale sale creșteau în păzirea legii lui Dumnezeu, în cinstirea părinților și în cuviință față de oameni, casa în care trăiau fiind deschisă atât cuvioșilor monahi cât și pelerinilor aflați în trecere; astfel, din fragedă pruncie fetele au învățat odată cu rugăciunea și unele virtuți ale nevoiței creștinești”. ***, „Sfânta Cuvioasă Teodora, bucuria munților Sihlei”, p. 5.

⁴ Ioanichie Bălan, *Patericul Românesc*, vol. I, p. 251.

⁵ Părintele Ioanichie Bălan ține să arate că acest lucru este legat și de trecerea la Domnul a maicii ei duhovnicești, sub a cărei călăuzire se găsea și de sfatul primit de la egumenul schitului Sihăstria, părintele Varsanufie: „Prin anii 1670-1675, răposând în munte maica ei duhovnicească, Cuvioasa Teodora a fost călăuzită de Dumnezeu către Munții Neamț, în patria ei. Aici, închinându-se la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului din Mănăstirea Neamț a fost trimisă pentru sfat la egumenul Schitului Sihăstria, ieroschimonahul Varsanufie. Acesta înțelegând că dorește viață pustnicească și cunoscând cu duhul virtutea ei, a împărtășit-o cu Trupul și Sângele lui Hristos. Apoi, dându-i călăuză pe duhovnicul Pavel, i-a spus: - Du-te la pustie pentru un an de zile. De vei putea suferi, cu darul lui Hristos, greutatea și ispitele cele cumplite ale pustiei, rămâi acolo până la moarte. Iar de nu vei putea răbda, retrage-te la o mănăstire de călugărițe și lucrează în smerenie mântuirea sufletului tău”. *Ibidem*, p. 252.

⁶ *Ibidem*, p. 253.

⁷ Cleopa Ilie, *Ne vorbește Părintele Cleopa*, vol. 13, p. 73.

⁸ https://www.academia.edu/43802987/Arhimandritul_Cleopa_Ilie_Descoperirea_Sfintei_cuvioase_Teodora_de_la_Sihla, p. 3, accesat 14. 06. 2022.

⁹ *Ibidem*, p. 4.

¹⁰ Ioanichie Bălan, *Patericul Românesc*, vol. I, p. 251.

AROLA Congress - May 13-15, 2022 (Allegan, MI / Mono, ON)

In the presence of His Eminence Metropolitan Nicolae, His Grace Bishop Ioan Casian, V. Rev. Father Daniel Ene, the spiritual guide of the organization and of other priests from our Metropolia, on May 13-15, 2022, the AROLA Congress took place. The conference was held in two locations: The *Protection of the Mother of God* Monastery in Allegan, MI (USA) and the *Elevation of the Holy Cross and St. Ephrem the New* Monastery in Mono, ON (Canada). Due to existing travel restrictions, Zoom participation was also offered in Canada. 36 delegates from the parishes of our jurisdiction participated (23 from Canada and 13 from the USA).

The joy of the reunion was great because we felt the absence of in-person meetings over the last four years. On Friday evening, the delegates from the USA participated in the *Akathist of the Protection of the Mother of God*, which is also the patronal feast of the Monastery that hosted us. V. Rev. Father Daniel Ene enabled us to experience much joy by bringing in our midst a part of the relics of Saint Anna, the patron of our organization. Delegates from Canada attended *St. Parascheva's Akathist* and had the great blessing of having in their midst throughout the Congress the Vestment of St. Parascheva of Jassy.

In a festive atmosphere, with most of the participants wearing Romanian traditional costumes, the Congress continued Saturday morning with the Holy and Divine Liturgy followed by the memorial service for the AROLA members who reposed in the Lord.

The conference "Metacognition - the chance of a fulfilled life as a woman" was organized by the AROLA Congress, being held by Prof. Dr. Cristina

Benga from Munich. The presentation made by Psa. Benga, PhD in Education Sciences, with an experience of over 25 years of collaboration with children and adolescents, being very interesting and leading to a lot of questions from over 100 participants. One of the main ideas of the conference was that metaknowledge helps to clarify the steps to learn good habits in terms of thoughts, opinions, attitudes, attention, and creativity, and can be learned and practiced by anyone, at any age. Psa. Cristina Benga also presented us with strategies or methods of metacognition for a fulfilled life, as well as the advantages of practicing metacognition.

After lunch, HE Metropolitan Nicolae blessed the meeting and offered a few words of encouragement to all the present delegates, urging them to lead a life as close to the church as possible, so that together they can bring much spiritual benefit to the parishes to which they belong. Furthermore, HG Bishop Ioan Casian wished for us to be like the myrrh-bearing women, as to help the pastoral work of the priests.

This was followed by the presentation of the 2020-2022 activity report, as well as the presentation and approval of the financial and budget reports for the USA and Canada. During the presentation of this information, the ladies from the Executive Committee explained the influence that AROLA had on them, emphasizing the family atmosphere in which the meetings take place and expressing their gratitude for having the opportunity to practice love of neighbor through AROLA projects.

The next item on the agenda was the election of the new Executive Committee:

President: Elena Alina Stan (*Protection of the Mother of God, Houston, TX*)

Vice President: Daniela Stroescu (*Saint Dumitru, Winnipeg, MB*)

Secretary: Cristina Kraițer (*Holy Trinity, Philadelphia, PA*)

US Treasurer: Adriana Obreja (*Ss. Constantine and Helen Cathedral, Chicago, IL*)

Canada Treasurer: Geta Slavei (*All Saints, Toronto, ON*)

Public Relations: Mirela Manga (*Holy Trinity, Troy, MI*)

Communication Advisors:

Eastern USA Deanery – Ioana Coman (*Holy Three Hierarchs, Syracuse, NY*)

Central USA Deanery – Cornelia Oprea Pirvulescu (*Protection of the Mother of God, Houston, TX*)

Western USA Deanery – Crina Ghimpu (*Saints Joachim and Anna, Seattle, WA*)

Eastern Canada Deanery – Oana Grosuliac (*Saint John the Baptist Cathedral, Montreal, QC*)

Central Canada Deanery – Nicoleta Ștefan (*Saint Dumitru, Richmond Hill, ON*)

Western Canada Deanery – Psa. Elena Moldovan (*Holy Trinity, Calgary, AB*)

The last item on the agenda was the discussion and voting on the proposed amendments to the AROLA statute.

At the end of the proceedings of the Congress, V. Rev. Father Daniel Ene thanked the ladies who were part of the Executive Committee 2020-2022 and urged the new Committee to ask God for patience and strength in order to fulfill their mission.

A special moment followed when His Eminence Nicolae offered the *American Metropolitan Cross* to Preoteasa Claudia Aileni, *in appreciation and gratitude for the love, work and sacrifice offered in the service of the AROLA Association in times of peace and in times of crisis, as President of the Association*. Also, Metropolitan Nicolae handed over to Preoteasa Flavia Ene the *Order of Cross of Justinian the Archbishop*, offered by His Grace Iustin, Bishop of Maramureș and Sătmar, as a sign of high esteem and appreciation for her work in the service of AROLA.

On Saturday evening, after the Vespers service, His Eminence Metropolitan Nicolae addressed us with a new exhortation: to read the Holy Scripture and to share it with those around us.

On Sunday morning, after the Matins and the Hierarchical Liturgy, His Eminence Metropolitan Nicolae exegeted the Sunday Gospel:

The Church Fathers see in the situation of this man that had been sick for f 38 years humanity itself which, after Adam's sin, found itself sick, emaciated, estranged from God, and waiting for salvation. The whole history of mankind from Adam to Christ is the history of man's attempt to regain the God he lost. The entire history,

from Adam to Christ, is a story of man's failure to find God. If man failed to find God by his own strength, God himself came. God Himself descended to earth, God Himself took the human body to heal sick human nature, to reconcile man with God, to then pass him by death, and to overcome even death ...

The Savior's warning, "Take heed that ye sin no more, lest a worse thing come unto you." What could be worse for this 38-year-old patient? Hadn't he suffered enough? Even worse than the bodily suffering was the spiritual suffering or even spiritual death, that is, distancing from God. And now we understand that God, who came down and healed this man, healed him not only of his bodily disease, but also of his spiritual illness. In the same way, we must seek healing from physical and spiritual illness.

It was a wonderful Congress in which we rejoiced at being with our Hierarchs and Fathers and for all the grace that we felt at every step. We would like to thank our Hierarchs, HE Metropolitan Nicolae and HG Bishop Ioan Casian, for all the support and trust given during this period, V. Rev. Father Daniel Ene, our guide, for the love and patience with which he guides us, Prof. Dr. Cristina Benga for the information shared and the advice given with so much love, V. Rev. Hieromonk Daniel of the *Protection of the Mother of God Allegan Monastery, MI* and V. Rev. Hieromonk Polycarp of the *Elevation of the Holy Cross and St. Ephrem the New Monastery in Mono, ON* for the accommodations and hospitality with which they received us, to the parish priests for the support that they offer us, and last but not least to all the ladies of our Metropolia. Dear sisters, without you, we could not have accomplished anything!

AROLA Committee

Patronal Feast at Ss. Constantine and Helen Cathedral of Chicago

The weekend of May 21-22, 2022 marked a solemn occasion at the Saints Constantine and Helen Cathedral in Chicago. The patron saints were celebrated in a special manner on this year as well. The guests of honor for the celebration were the members of the delegation of the Diocese of Maramures and Satmar led by His Grace Bishop Iustin. Among the members of the delegation were: V. Rev. Archim. Dr. Casian Filip, social-philanthropic and missionary counselor and ecclesiarch of the Holy Trinity Episcopal Cathedral in Baia Mare, V. Rev. Fr. Ioan Socolan, Dean of Satmar with his wife, V. Rev. Fr. Gabriel Gorgan, priest at *Saints Constantine and Helen Church* in Satu Mare with his wife, V. Rev. Archdeacon Teodosie Bud, diocesan economic adviser, and V. Rev. Archdeacon Nifon Motogna, administrator of the Episcopal Cathedral in Baia Mare.

The celebration began on Friday evening, May 20, with the Vespers served by HG Bishop Iustin, the clergy of the delegation and the priests of the Cathedral. A group of chanters from the Metropolitan Cathedral sang at the service. The celebration continued on Saturday, May 21, with the Hierarchical Liturgy served together by HE Metropolitan Nicolae, HG Bishop Iustin, the clergy of the delegation, V. Rev. Fr. Ioan Ionita from the parish of *St. George the New* in Merrillville, IN and Rev. Hieromonk Daniel Mih, assigned priest at the *Protection of the Mother of*

God Monastery in Allegan, MI. After the service of the Divine Liturgy, His Grace Bishop Iustin held a rich word of instruction in front of the faithful present, evoking some significant moments in the lives of the Holy Emperors Constantine and Helen.

“This holy and bright day, dedicated to the Holy Emperors Constantine and Helen, is set within the 40 days of the Feast of the Resurrection of the Lord. The Holy Emperor Constantine comes as a gift from God for the church of Christ, because he is the one who gave freedom to Christianity, after about 300 years of persecution of Christians. The beauty of his life, his nobility and his openness to Christian values is primarily due to his mother, Empress Helen, who raised him according to all Christian and moral principles. This was the time of the last persecuting emperors, who ended their glory by forced retreat, but not before creating the last victims of Christianity. He was a real strategist, righteous and true; he did not impose Christianity as the state religion but gave freedom to Christians and protected Christianity and accomplished many other deeds that have remained in history ...

The Holy Empress Helen, a deep, Christ-loving Christian, followed in the footsteps of the Savior, becoming the first Christian pilgrim and archaeologist, discovering the cross on which Christ was crucified. He likewise built the church of the Holy Sepulcher and other churches in the Holy Land. The Holy Emperors Constantine and Helen are first and foremost role models for all Christians, for us, the ministers of the church of

Christ, for the people of God, as well as models of inspiration for dignitaries and leaders. They are promoters of religious life and defenders of the true faith."

His Eminence Metropolitan Nicolae thanked HG Iustin and the entire delegation for their love and effort to attend the patronal feast of the Cathedral, after having participated at the consecration of the Maramures church in Long Valley, NJ and visiting several communities in the USA. At the end, HG Bishop Iustin conferred to V. Rev. Fr. Ioan Ioniță, a disciple of His Eminence, Archbishop Iustinian, the Order *Justinian the Archbishop*, issued by the Diocese of Maramures and Satmar with the occasion of the 100th anniversary since his birth.

On Sunday, May 22, 2022, the celebration of the Cathedral continued with the Hierarchical Liturgy with the participation of the concelebrating clergy from the previous day. Among the faithful present at the Divine Liturgy was the General Consul of Romania in Chicago - Illinois, His Excellency Tiberiu Florea Trifan.

In his speech after the Holy Gospel, Bishop Iustin explained the Gospel text of the 5th Sunday after Easter, the dialogue between the Samaritan woman and the Savior Jesus Christ:

"The Savior contradicts outdated and unjust human conceptions, overcoming these barriers ... The Savior reveals to the Samaritan woman the secret of the living water. The dialogue is memorable, very long but deep and spiritual; Christ shows us here the connection that will be made between His Resurrection and the Light that he brought to the world through the Holy Gospel, His Ascension and the Descent of the Holy Spirit. The Savior Jesus Christ found the necessary pedagogical means, passing over the hypocritical attitudes of the Pharisees and scribes, over the mentalities of that time,

radically changing the trajectory of the life of the Samaritan woman, who will become a myrrh-bearing woman and a confessor."

At the end of the Divine Liturgy, His Eminence Metropolitan Nicholas spoke concisely about the mission of the Holy Emperors Constantine and Helen, explaining why they are considered to be *equal to the Apostles*. Then, the hierarch mentioned the connections of St. Constantine with our Daco-Roman ancestors and his contribution to the continuation of their Christianization process. A special icon commissioned by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas on the occasion of the *Solemn Year of the Hesychast Saints Simeon the New Theologian, Gregory Palamas and Paisios Velichkovsky* was consecrated at the end of the service.

HE Metropolitan Nicolae thanked HG Bishop Iustin for his visit to the Romanian communities in the Metropolia of the Americas, offering him a set of engolpions, and to the clerics from the delegation of the Diocese of Maramureș, the *American Metropolitan Cross*. As a sign of appreciation, the Bishop of Maramureș and Sătmar offered His Eminence Metropolitan Nicolae the *Maramures Voivodeship Cross*, and to the servants of the Cathedral, Fr. Vasile Muresan and Fr. Nicolae Carbune, the Order of *Justinian the Archbishop*.

After the service, the banquet took place, followed by a artistic program organized by the children of the Sunday school, and award ceremony of the winners of the Religion Olympics, the Metropolitan phase. Special thanks were given to all the members of the Cathedral who contributed for the preparation of this beautiful feast day!

Hram de Înălțarea Domnului la Mănăstirea „Sfântul Dimitrie cel Nou”, Middletown, NY

Sfânta Mănăstire „Sfântul Dimitrie cel Nou” din Middletown, NY și-a serbat hramul de vară, „Înălțarea Domnului”, sâmbătă, 4 iunie 2022. Sărbătoarea a început încă din ajun prin săvârșirea Vecerniei Mari cu Litia și s-a continuat în ziua următoare prin slujba Utreniei și a Sfintei Liturghii. Alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae la altar au slujit opt preoți și un diacon.

Cuvântul de învățătură al Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Nicolae s-a referit la Înălțarea Mântuitorului și a subliniat câteva înțelesuri pe care le poartă sărbătoarea:

*„Oare ce semnificații putem înțelege noi din aceste evenimente descrise de Sfântul Evanghelist Luca? Hristos S-a Înălțat la cer ca să împlinească o rânduială pentru noi oamenii. Așa spune condacul acestei sărbători: **Plinind rânduiala cea pentru noi și cele de pe pământ unindu-le cu cele cerești, Te-ai înălțat întru slavă. Și care este această rânduială pe care a împlinit-o Mântuitorul prin ridicarea Sa la cer? Este rânduiala mântuirii neamului omenesc. S-a pogorât Fiul lui Dumnezeu pe pământ, a luat trupul nostru, a petrecut împreună cu noi, mai apoi, S-a lăsat răstignit pe cruce, ca să biruiască păcatul, adică despărțirea omului de Dumnezeu, oferindu-și viața lui Dumnezeu în numele nostru. De aceea a ținut mâinile***

intinse pe cruce, ca să ne adune pe toți și să ne ofere lui Dumnezeu. A făcut acest gest de supremă jertfă ca să șteargă păcatul neascultării lui Adam. Mai apoi, a primit să moară pe cruce, nu ca să rămână în mormânt, ci ca să biruiască moartea. Căci așa cântăm în troparul Învierii: **cu moartea pe moarte călcând**. Iar despre aceste înțelesuri ați auzit în noaptea Sfințelor Paști. Așadar, Hristos, Fiul lui Dumnezeu a venit pe pământ, a trecut prin moarte ca să o biruiască, iar acum împlinește această rânduială. Se înalță în sânul Sfintei Treimi, ducând în această înălțare trupul nostru omenesc, purtând semnele patimilor Sale în palme și coasta Sa...”

„Hristos Cel Înălțat la ceruri și șezut de-a dreapta Tatălui este temelul nădejzii noastre că și noi vom merge în casa Tatălui. De aceea, când facem parastas, ori la slujba înmormântării, vorbim **de cei adormiți întru Domnul sau plecați la Domnul**. Nu în neființă cum spun unii, ci plecați la Domnul. Hristos Însuși ne așteaptă să ne primească în casa Tatălui. Și de acolo, din casa Tatălui, de la dreapta Sa, Îl va trimite pe Duhul Sfânt peste ucenicii săi, în 10 zile. Iar din acel moment vor deveni înțelegători, plini de Duhul Sfânt pentru a vesti Evanghelia Învierii. Așadar, observăm cum această sărbătoare care pare una între multe altele, ne

descoperă mai multe taine. Mai întâi, că un om ca și noi se află de-a dreapta Tatălui, apoi că ne așteaptă în casa Tatălui și nu în ultimul rând, că va trimite Duhul Sfânt care să ne lumineze pe toți ca să fim vestitori ai cuvântului Evangheliei.”

Alături de darul cuvântului de învățătură, Părintele Mitropolit Nicolae a oferit credincioșilor copii ale unei icoane speciale realizate cu ocazia anului comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț în Patriarhia Română, icoană care îi înfățișează pe cei trei sfinți isihăști, alături de care au fost pictați și sfinții americani, Ioan Maximovici și Nicolae Velimirovici.

Slujba a fost urmată, ca de fiecare dată, de o agapă frățească. A fost o sărbătoare caldă, liniștită, frumoasă, cu har, posibilă prin jertfa unor oameni devotați mănăstirii și a tuturor celor prezenți, clerici și credincioși (și mulți copilași).

Protosinghel Ieremia Berbec

Biserica maramureșeană din Caracas, Venezuela și-a serbat hramul

Comunitatea ortodoxă din Caracas, Venezuela și-a serbat pe data de sâmbătă, 21 mai, hramul: Sfinții Împărați și întocmai cu apostolii Constantin și Elena. Din partea Mitropoliei noastre a fost delegat ca reprezentant al Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicolae PC. Pr. Daniel Ene, secretar eparhial și

protopop de New York, Noua Anglie și Estul SUA.

Biserica, înveșmântată de sărbătoare, în mijlocul naturii înverzite, părea desprinsă din cadrul maramureșean autentic, doar cântările bisericești ce alternau limba română cu cea spaniolă amintind faptul că ne aflăm de fapt într-o țară greu încercată, în Venezuela.

Sâmbătă, Sfânta Liturghie a fost oficiată de un sobor de preoți format din PC Pr. Evangelhos, preotul comunității grecești din Venezuela, PC Pr. Nicolas, preotul comunității antiohiene, PC Pr. Antonio Garcia, parohul acestei parohii și prezidat de PC Pr. Daniel Ene, participând peste 100 de enoriași, într-un cadru de rugăciune și bucurie.

După Sfânta Liturghie a urmat masa dragostei și a solidarității, program dezvoltat de Pr. Antonio Garcia cu sprijinul a diverși donatori din parohiile Mitropoliei noastre, prin care se oferă **săptămânal** o masă caldă persoanelor afectate de sărăcie și lipsuri.

Duminică a avut loc Adunarea Generală a parohiei, prezidată de PC Pr. Protopop Daniel Ene, a fost ales noul consiliu parohial și s-au purtat discuții despre începerea lucrărilor de restaurare a acoperișului bisericii, grav afectat de vreme, ape

meteorice și intemperii, salutând și prezența reprezentantului *Gerencias de Aduana* (Administrația vamală) care va sprijini demararea lucrărilor de refacere a acoperișului bisericii cu materiale importante din SUA.

Biserica maramureșeană Sfinții Constantin și Elena din Caracas a fost construită în anul 1998, cu fondurile comunității românești din Caracas și sprijinul Patriarhiei române și sfințită de vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist în noiembrie 1999. La biserica din Caracas au loc slujbe în fiecare duminică și cu ocazia sărbătorilor religioase, oficiate de Pr. Antonio Garcia, preot de origine venezueleană, care face parte din clerul Mitropoliei noastre.

Pr. Daniel Ene

Olimpiada de Religie 2022

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicolae, în patru centre metropolitane și un centru special din Arhiepiscopia Statelor Unite ale Americii, a avut loc duminică **8 mai 2022** faza metropolitană a Olimpiadei de Religie, ediția a doisprezecea. În total au participat 33 de elevi (23 din grupa B și 10 din grupa C).

La baza testelor a stat programa analitică a Școlilor parohiale pentru anii 2021-2022: elevii din grupa B (7-12 ani) au învățat despre Vechiul Testament, iar elevii din grupa C (13-18 ani) au învățat despre Crez (sinteza învățăturii de credință) și organizarea Bisericii Ortodoxe.

Mulțumiri trebuie adresate P.C. Pr Daniel Ene și P.C. Pr. Gabriel Joita care s-au ocupat de corectarea lucrărilor, precum și tuturor profesorilor din comisiile,

atât pe parohie, cât și din centrele metropolitane implicați în această ediție. Un gând de considerație se cuvine și parohiilor care au găzduit această ediție a Olimpiadei de religie cu multă bucurie.

Felicitări tuturor participanților! Bunul Dumnezeu să-i lumineze în continuare pe elevii din Mitropolia noastră, ca ei să trăiască credința ortodoxă și să o păzească ca pe o comoară de mare preț!

1) EASTERN USA

GRUPA B

**PREMIUL I- MARIA DUMITRESCU
(BIS. SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)**

PREMIUL II - MACRINA GRIGORAS
(BIS. SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)
PREMIUL III - AUGUSTIN GRIGORAS
(BIS.SF.NICOLAE, WOODSIDE NY)
LOCUL IV- NICHOLAS TREPÇA
(BIS.SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)

GRUPA C

PREMIUL I - JAMES DASCALU
(BIS. SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)
PREMIUL II - CONSTANTIN
GRIGORAS
(BIS. SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)
PREMIUL III - LISA DASCALU
(BIS.SF.NICOLAE, WOODSIDE NY)
LOCUL IV - TEODOR DUMITRESCU
(BIS.SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)
LOCUL V - ERIC SUSANU
(BIS.SF. NICOLAE, WOODSIDE NY)

2)CENTRAL USA

GRUPA B

PREMIUL I - SERAFIMA SIRCA
(CATEDRALA BUNA VESTIRE,
CLEVELAND OH)
PREMIUL II - ALEXANDRU CARBUNE
(CATEDRALA SF. IMP. CHICAGO IL)
PREMIUL III - MARIA BALAN
(CATEDRALA SF. IMP. CHICAGO IL)
LOCUL IV - ALEXANDRA
VINTILESCU (BIS.SF. TREIME, TROY)
JULIA BADEA
(BIS. SF. TREIME, TROY MI)
LOCUL V - MATEI MARGINEAN
(CATEDRALA SF. IMP. CHICAGO IL)

LOCUL VI - IUSTIN FARAGAU
(MAN. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, ALLEGAN MI)
LOCUL VII - ARSENIE NEAGA
(CATEDRALA BUNA VESTIRE,
CLEVELAND OH)
LOCUL VIII - SILVIA BIEA
(BIS. SF.TREIME, TROY MI)

GRUPA C

PREMIUL I - ANDREEA LUTAI
(CATEDRALA SF. IMP. CHICAGO IL)
PREMIUL II - SOPHIA GHEORGHE
(MAN. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, ALLEGAN MI)
PREMIUL III - CLAUDIU GHISE
(CATEDRALA BUNA VESTIRE,
CLEVELAND OH)

3)WESTERN USA

GRUPA B

PREMIUL I - ANASTASIA DRAGOI
(BIS. SF. IOACHIM SI ANA, SEATTLE WA)
PREMIUL II - BRIANNA NEGREA
(BIS. INVIEREA DOMNULUI,
SACRAMENTO CA)
PREMIUL III - MIHAELA BURLAC
(BIS.SF. IOACHIM SI ANA, SEATTLE WA)
PARASCHIEVA DRAGOI
(BIS.SF. IOACHIM SI ANA, SEATTLE WA)
LOCUL IV - CAMELIA ZMEU
(BIS. INVIEREA DOMNULUI,
SACRAMENTO CA)
LOCUL V - SANDRA SOBOL
(BIS.SF. IOACHIM SI ANA, SEATTLE WA)

LOCUL VI GABRIEL ZMEU
(BIS. INVIEREA DOMNULUI,
SACRAMENTO CA)

4)SOUTH USA

GRUPA B
PREMIUL I - MIA MOUSSA
(BIS. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, HOUSTON TX)
PREMIUL II - ZIAN PIRVULESCU
(BIS. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, HOUSTON TX)
PREMIUL III - LUCA PIRVULESCU
(BIS. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, HOUSTON TX)

GRUPA C
PREMIUL I - FOTINIA ANITEI
(BIS. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, HOUSTON TX)
PREMIUL II - ERIC STAN
(BIS. ACOPERAMANTUL MAICII
DOMNULUI, HOUSTON TX)

Comisia de Educație a Mitropoliei

Gala-Concurs a Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei cu ocazia Zilei Copilului 2022

*- bucurie, credință, cuvânt și culoare scrise cu un stilou
înmuiat în călimara credinței -*

Cu binecuvântarea și sub îndrumarea Preasfințitului Părinte Episcop Ioan Casian în perioada 28-29 mai 2022 în preajma Zilei Copilului (1 iunie) s-a desfășurat a II a ediție a Galei - concurs proiect anual, organizat de Departamentul de Educație al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei.

Devenit deja tradiție, acest eveniment și-a propus să ajute copiii și tinerii din Eparhie să dobândească și să împărtășească informații despre credința ortodoxă, obiceiuri și tradiții utilizând informații din mediul online și încurajând lucrul în echipă.

Anul acesta a fost creată o categorie dedicată proiectelor din afara Canadei, cu o jurizare separată, bucurându-ne să avem o numeroasă participare din România. Cu totul impresionante au fost proiectele trimise de către elevii Colegiului Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia coordonați de către Prof. Simona Himcinschi, Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr” Cluj-Napoca coordonator Prof. Ionița Timiș precum și cele de la Târgoviște sub coordonarea Prof. Maria Ceauș, de la Botoșani și câștigătorul premiului special de anul trecut Lucian Andrei Roșca din Bârlad.

Proiectele prezentate de copiii și tinerii din Episcopia Canadei au arătat o bogată și creativă cunoaștere a credinței ortodoxe, a obiceiurilor și tradițiilor bisericești. Tinerii au arătat un talent deosebit la a lucra cu succes în echipă.

Fiecare participant (individual) sau fiecare grup reprezentând o parohie au ales unul sau mai multe proiecte în funcție de talent sau interes încântând audiența. Bucurie și tinerețe, descoperire și cunoaștere în Ortodoxie acestea au fost elementele celor două seri care au micșorat distanțele și ne-au arătat că prin perseverență, credință profundă și dedicație se poate împlini așa cum se cuvine actul educației creștine.

Aflându-ne în *Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului* tematicile propuse pentru întocmirea proiectelor individuale sau de grup au incorporat și încurajat aprofundarea acestei teme. Tinerii și copii din Canada și România au avut în față următoarele teme:

Sfinții, prietenii mei - Sfântul care mă inspiră
Dăruind vei dobândi / Bucuria darului
Rugăciunea în viața mea
Rugăciunea în comunitatea noastră
Rugăciunea de mulțumire
Rugăciunea de laudă
Rugăciunea de cerere
Rugăciunea către ingerul păzitor
Rugăciunea către un sfânt
Rugăciunea către Maica Domnului
Rolul rugăciunii în viața noastră
Eseu, poezie, poster, video, reflecții, desen, fotografie
Proiect unic (teme ortodoxe)

Modalitățile de prezentare digitală vizuală, scrisă sau audio au fost: Video/Tik Tok, prezentare în PowerPoint, desen/pictură pe hârtie, pliant/poster, eseu/reflecții/poezie/ouă încondeiate/pictate/ icoane.

Juriul, format din Pr. Vicar-administrativ George Bâzgan, Dna. Daniela Bochiș PhD, Pr. Nicolae Codrea, Pr. Emanuel Ionuț Țencaliuc, Ierom. Policarp au apreciat toate proiectele pentru calitatea lor educativă, artistică, teologică și creativă. Toți participanții au primit premii și diplome de participare.

Cele două seri de concurs, frumos și entuziasm pot fi astfel sintetizate: *bucurie, credință, cuvânt și culoare scrise cu un stilou înmuat în călimara credinței.*

La sfârșit Preasfințitul Părinte Episcop Ioan Casian a felicitat pe toți participanții precum și pe cei care alcătuiesc echipa de coordonare a Departamentului de Educație - Canada, profesori și coordonatori ai Școlilor parohiale: Minodora Grigorescu, Natalia Bivol, Anca Coza, Ileana Gavriș, Veronica Ciocan, Cristina Negrea, Traian Pârvu, Mihaela Ilade, Carmen Ognean.

Totodată Întâistătorul Eparhiei Canadei a arătat: *„Credința și cultura, împletite cu educația sunt semintele unei reale creșteri spirituale a unei comunități. Iar omul format la candela acestor valori va rămâne un real căutător al Lumii Lui în viață, creație și gândire*

mărturisitoare, căutând adevăruri supreme.”

Educația este o inițiativă primordială în viața Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei. Într-un frumos cuvânt de învățătură adresat tinerilor la finele anului trecut Preasfinția Sa Părintele Ioan Casian a spus: *„Lumea în care trăim e mult încercată dar, uniți în rugăciune vom simți că aparținem unei Biserici vii și lucrătoare devenind luminători în lume mai ales în aceste vremuri tulburi. Bucuria de a fi prezenți și activi în biserică va ajuta ca generația voastră să descopere și să mărturisească identitatea noastră culturală, ortodoxă și românească. Învățăturile Bisericii și comorile de gândire lăsate de Sfinții Părinți vă ajută să depășiți orice greutate insurmontabilă, vă arată că nu sunteți și nu suntem singuri sau izolați, ci mereu păziți de Hristos. De aceea să îl iubiți și să-l simțiți aproape pe Hristos ca pe un frate, prieten și părinte și astfel veți avea lumea toată lângă voi.”*

Carmen Ognean

“Cuvânt cu putere multă”

Inainte de a începe să citească Sf. Evanghelie, diaconul cere ierarhului să-l binecuvinteze ca binevestitor al sfântului evanghelist a cărui pericopă se citește în ziua respectivă, la care ierarhul invocă o scurtă rugăciune ca Dumnezeu să-i deie “cuvânt cu putere multă spre plinirea Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos.” Sunt convins că Părintelui Theodor Damian i-au rămas întipărite în minte și în suflet aceste cuvinte de când le-a auzit pentru prima dată la o Sfântă Liturghie arhierescă la care a fost prezent ca elev la Seminarul Teologic de la Neamț. Nu numai atât, dar și le-a însușit de-a lungul formării și creșterii sale intelectuale și duhovnicești ca apoi să fie dăruit de Dumnezeu cu acel “cuvânt cu putere multă,” un talant pe care nu l-a îngropat, ci l-a înmulțit și continuă să îl înmulțească.

Acest lucru îl dovedește cartea de predici, cea mai recentă și sperăm nu ultima dintr-un șir de cărți publicate de-a rândul anilor. Titlul cărții este *Glose evanghelice* cu subtitlul *Meditații la duminicile de peste an*, publicată la Editura DOXOLOGIA, Iași, 2021 cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Mitropolit Teofan al Moldovei și Bucovinei și prefațată de Înaltpreasfințitul Mitropolit Nicolae al celor două Americi.

Titlul este sugestiv, chiar dacă cuprinsul acestei colecții de predici/meditații este dat în subtitlu. Cuvântul glosă înseamnă a explica sensul unui pasaj sau al unui cuvânt dintr-o scriere. Este exact ceea ce face

Părintele Damian în fiecare din cele 56 de meditații la pericopele evanghelice care se citesc în duminicile de peste an. Ca formă fixă de poezie, glosa comentează fiecare rând din prima strofă ca apoi să reproducă în ultima strofă versurile celei dintâi. Meditațiile Părintelui Damian încep cu un citat din Vechiul Testament sau Noul Testament sau din Sfinții Părinți, citat care dă ideea ce urmează să fie dezvoltată în text, și se încheie concluzionând cu același citat pentru ținerere de minte.

Toate predicile autorului acestui volum sunt rezultatul unei experiențe pastorale și academice atât în România cât și în Europa de Vest și America, precum și al unei pregătiri temeinice, nu simple improvizații prin repetarea textului evanghelic urmat apoi de câteva comentarii mai mult sau mai puțin relevante. Părintele Damian menționează în *Prolegomena* – ceea ce poate fi un exemplu și un îndemn pentru toți preoții – metoda folosită chiar de la începutul pastorației sale în a-și pregăti predicile, creându-și structura proprie de idei și gândind la acestea în timpul săptămânii, nu numai câteva minute sâmbăta sau chiar duminica în care rostea predica, idei pe care le pune pe fișe la care recurgea în caz de nevoie. Este metoda profesorului care își pregătește cursurile pentru a le preda studenților. Am fost convins de importanța acestui lucru când în timpul vizitei sale în America am slujit cu Părintele Stăniloae la biserica parohiei din Lansing și, bineînțeles, l-am rugat să predice. Am văzut atunci cum marele teolog ortodox și-a notat pe hârtie ideile pe care urma să le expună la

predică. Chiar dacă a vorbit liber, a ținut totuși să noteze aceste idei pentru a le avea la îndemână. Așa făcea și la cursurile de doctorat, pe care Părintele Damian și le amintea din timpul studiilor noastre de atunci, având prelegerea scrisă, dar ne vorbea liber. Așa l-am văzut făcând și pe fostul rector al Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu, Părintele Isidor Todoran, schițând ideile pentru predică ce avea să o țină. Dacă acești profesori și dogmatisti de înaltă ținută se pregăteau în acest fel pentru predică, de ce nu am face-o și noi, preoții de mir? Părintele Damian a făcut-o și, de aceea, predicile rostite de-a lungul anilor sunt de înaltă calitate, motiv pentru care au meritat și merită să fie publicate pentru folosul duhovnicesc al celor interesați să le citească și să le asimileze. Citind aceste predici parcă-l vezi cu ochii minții cum le rostește, mai ales toți cei care-l cunosc personal.

Preot cu activitate pastorală îndelungată, profesor cu două doctorate predând filozofie, etică și sociologie, specialist în teologia icoanei despre care a scris teza de doctorat, poet consacrat, scriitor și publicist prolific, Părintele Damian are o experiență bogată din a căruia prea plin ne împărtășim și noi prin publicațiile sale. Această experiență este evidentă în acest volum de predici. Dacă în volumul de predici publicat în 2006 intitulat *Răsăritul cel de Sus, De la Naștere la Înviere*, o colecție de meditații la două sărbători împărătești, Nașterea și Învierea Mântuitorului, vedem mai întâi profesorul și apoi predicatorul, în volumul de față vedem predicatorul secundat de profesor, o combinație cât se poate de benefică.

După o scurtă introducere, un fel de *captatio benevolentiae*, la majoritatea predicilor în care prezintă unele situații sau circumstanțe asemănătoare celor din pericopa evanghelică, Părintele Damian trece la tratarea temei propunând o singură idee cheie, sau în unele cazuri, ca cel de la pagina 121, cel mult trei aspecte esențiale pe care le dezvoltă succint dar amănunțit. În alte predici anunță tema și intră direct la tratarea ei, făcând subtile analize psihologice, filozofice și teologice pe înțelesul tuturor, oferind citate din Biblie și Sfinții Părinți precum și din operele unor filozofi și scriitori de seamă, incluzând exemple din viața socială sau familială de zi cu zi a oamenilor. Nu lipsesc nici unele povestiri (pagina 125) care ilustrează în plus și accentuează tema respectivă. Toate acestea în cadrul restrâns al unei predici nici prea scurte nici prea lungi, care satisfac sufletește pe ascultător sau cititor la orice nivel de pregătire s-ar afla.

Iată cum Părintele Damian îmbină cultura cu teologia. Într-o predică despre Înviere din cartea *Răsăritul cel de Sus*, el menționează în același paragraf atât pe Shakespeare cât și pe Sf. Ioan Gură de Aur: *“Acest dor [de nemurire] și Învierea lui Hristos îl ajută pe om să înțeleagă că e prea frumos ca să moară de tot, cum se exprimă Shakespeare. Odată ce a înțeles acest lucru, omul nu mai este același. El își înrădăcinează viața de aici în cea viitoare și în același timp trăiește frumusețea și darurile vieții viitoare în viața de aici. Aceasta-l face pe om cu adevărat făptură nouă, transfigurată, și, așa cum spune Sf. Ioan Gură de Aur, concomitent, cetățean a două lumi: a timpului și a eternității”* (p.77).

Asemenea paragrafe frumoase se găsesc și în paginile volumului *Glose Evanghelice*, unele exprimate poetic din care se vede și calitatea de poet a autorului. Dau numai unul: *“Când te-a cuprins necuprinsul și te-a pătruns nepătrunsul, când ești scufundat irevocabil în taina divină și ești tot comuniune, ai devenit integral ființă doxologică. Doxologia pe care o rostești ca pe o interjecție, ca pe un refren, este ultimul și cel mai mare cuvânt pe care-l mai poți rosti”* (p. 124). Este starea de coplesire în fața dumnezeirii când simți, chiar și pentru o clipă, fericirea veșnică.

Titlurile predicilor, care încep cu Duminica Învierii și se încheie cu Duminica Floriilor – deci parcurg întregul an liturgic – sugerează în mod original ideea de bază a predicii. Iată câteva dintre ele: *Lupta cu imposibilul, Viața ca trecere și menire, Înțelepciunea orbilor, Starea de coplesire, Iertarea ca milostenie, Pescuirea euharistică, Colinda ca pelerinaj, Clipa - tren spre veșnicie, Aproapele nostru - veșnicia noastră*, etc. Multe din aceste teme ne surprind plăcut prin noutatea lor și sunt tratate în mod relevant pentru omul și societatea de azi. Dau un singur exemplu: interpretarea pericopei din duminica a X-a după Rusalii (*Nepuțința Apostolilor*) prin concepția de a ajunge la „starea de post și la starea de rugăciune” (p. 130), ceea ce reprezintă esența postului și a rugăciunii, adică ceva mult mai mult decât reținerea de la unele mâncări și decât recitarea unor rugăciuni. Putința de a face vindecări și mai ales de izgonire a celui rău de un anumit soi este dată numai în aceste stări în care tot Dumnezeu lucrează prin oameni.

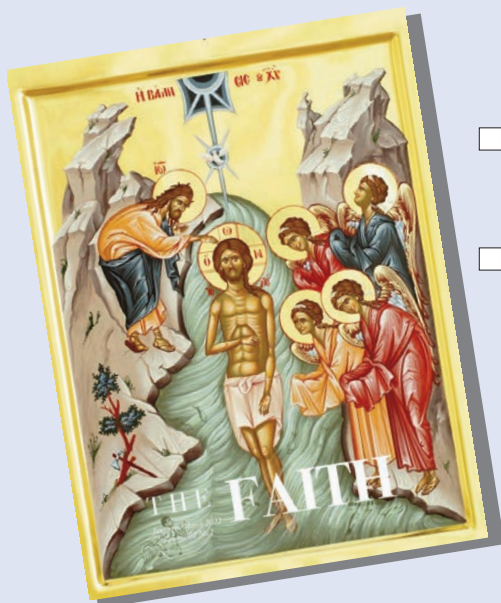
Când un autor scrie pentru cineva o dedicație pe cartea sa, acesta exprimă în câteva cuvinte chintesenta textului respectiv. În una din aceste dedicații Părintele Damian își descrie predicile ca fiind „gânduri despre călătoria spre rugul aprins al cerului nostru interior.” Iar poeziile, în special cele din volumul publicat recent, *Poemele de la Maria Eich*, le prezintă ca “un volum despre cum pustia ne ajută să inaugurăm veșnicia.” Citind predicile și poemele Părintelui Damian, îți dai seama de adevărul acestor cuvinte și de cum Duhul îl mișcă spre contemplație transpusă apoi pe hârtie sau în vorbire, viersuind mișcarea Duhului după cum se spune într-un cântec spiritual american: “Every time I feel the Spirit moving in my heart, I will pray” (De fiecare dată când simt Duhul mișcând în inima mea, sau mișcându-mi inima, mă voi ruga).

Contribuția pe care autorul acestui volum o aduce la publicistica omiletică din limba română, care a crescut în ultimii ani, este valoroasă pentru stilul specific și felul unic de a prezenta idei mai puțin cunoscute și chiar noi, cu alte și alte sensuri din pericopele evanghelice asupra cărora meditănd le elucidează. Această carte nu trebuie să lipsească din nici o bibliotecă a preoților sau a mirenilor, și cu atât mai mult din nici o bibliotecă parohială. Dorind Părintelui Damian sănătate de la Dumnezeu și putere de muncă în continuare, așteptăm cu nerăbdare împlinirea promisiunii făcută în acest volum de a ne oferi volumele doi și trei în viitorul cât mai apropiat.

Pr. Ioan Ioniță

THE *Credința* FAITH

Romanian Orthodoxy in America

- YES! I want to subscribe to *Credința / The Faith Magazine***
One year subscription (4 issues) — \$ 10 USD / 15 CAD
- YES! Please send me the *2022 The Faith Almanac***
(Almanahul Credința) — \$ 10 USD / 12 CAD

Make checks payable and mail to:

Vă rugăm să trimiteți comanda pe numele și adresa Arhiepiscopiei:

Romanian Orthodox Metropolia of the Americas
5410 North Newland Avenue • Chicago IL 60656-2026 • USA

Name: _____

Address: _____

City: _____ State: _____ Zip: _____

Country _____ Phone: _____

